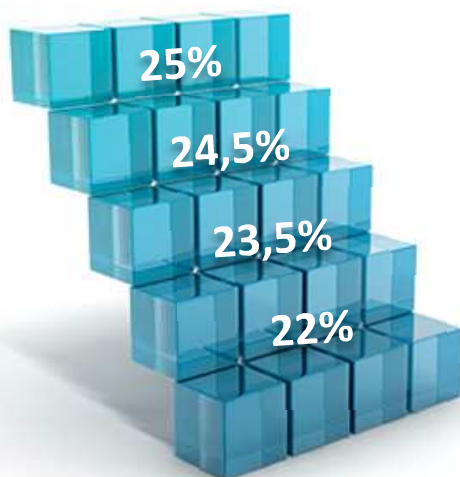

Regnskabs- og revisionsmæssig behandling af IAS 12 – effekten af ændrede skattesatser

**Forfatter: Anders S. Houmann
Trine Bæk Andersen**

Vejleder: Thomas Ryttersgaard

Afleveret den 12. maj 2014

Indholdsfortegnelse

1. Executive Summary	1
1.1 Problemstilling	2
1.2 Problemformulering	2
1.3 Metode	3
2. Ændringen i selskabsskatteloven	6
3. Regnskabsmæssig behandling af udskudt skat (IAS 12)	7
3.1 Hvad er udskudte skatteaktiver og –forpligtelser?	7
3.2 Indregning	9
3.3 Måling	11
3.4 Præsentation	12
3.5 Oplysninger	12
3.6 Delkonklusion	14
4. Opgørelse af skatteaktiver/-forpligtelser	15
4.1 Opgørelse af skatteaktiver/-forpligtelser før lovændringen	16
4.2 Opgørelse af skatteaktiv/-forpligtelse efter lovændringen	18
4.3 Opgørelse af fremtidige regnskabsmæssige værdier på anlægsaktiver	19
4.4 Opgørelse af fremtidige skattemæssige værdier på anlægsaktiver	20
4.5 Vurdering af anvendelse af fremførbare underskud	21
4.6 Opgørelse af reguleringen som følge af den nedsatte skatteprocent	21
5. Krav til dokumentation for indregning af udskudte skatteaktiver/-forpligtelser	22
5.1 Fondsrådets afgørelse vedrørende ”Regnskabskontrol af Spar Lolland A/S’ årsrapport for 2011” ²²	22
5.2 Krav til dokumentation for ej indregnede skatteaktiver	24
6. Empirisk analyse af effekten fra den ændrede selskabsskatteprocent	26
6.1 Udvælgelse af virksomheder	27
6.2 Oversigt over nøgletal	28
6.3 Empirisk analyse af den ændrede selskabsskattelovs påvirkning	30
6.4 Analyse af effekten på nøgletal mv.	50
6.5 Delkonklusion	53
6.6 Analyse af modelregnskaber udarbejdet af de fire store revisionshuse i Danmark	55
6.7 Best practice	59
7. Lovgivningens krav til revisors arbejde	60
7.1 Den internationale standard om revision af regnskabsmæssige skøn	61
7.2 Revision af udskudt skat	69
7.3 Revisors rapportering	73
7.4 Delkonklusion	76
8. Konklusion	76
9. Perspektivering	78
Kilder	80

1. Executive Summary

This thesis has been drawn up as the closing element of the HD programme, aiming to outline the accounting and auditing consequences of the amendment of the Danish Corporation Tax Act.

On 23 June 2013, the Danish Parliament decided to gradually reduce the corporation tax rate from 25% to 22% over a three-year period.

Given such gradual reduction of the corporation tax rate, companies having recognised their tax assets and liabilities need to determine when the timing differences between recognition in the financial statements and recognition in the statement of taxable income will be reversed. Such determination is required since the time of reversion, which is crucial to the time of taxation, determines what tax rate to apply and hence the carrying amount by which the differences are to be recognised in the financial statements.

Further, International Accounting Standard (IAS) 12 requires entities to disclose the effect of the amendment in terms of amount on the financial statements and to include in the financial statements an explanation thereof.

As regards deferred tax assets, IAS 12.82 stipulates that where a recognised tax asset exceeds the amount of the liability recognised, or where the entity was recently onerous, the entity must disclose the amount of a deferred tax asset and provide information indicating that it should be recognised.

An empirical analysis has been made of financial statements published by companies in the OMXC20 Index with a view to examining whether those companies are compliant with applicable disclosure requirements laid down by IAS 12. The findings of the analysis were generally unsatisfactory, showing that only two entities out of those 19 selected for the analysis were consistent with all of the disclosure requirements. The analysis also showed that the revised corporation tax rate has resulted in income of DKK 63m, of which the financial statement user must be aware when evaluating the entities' profit/loss, ratios etc.

In order for an entity's auditors to prevent and check any non-compliance by the entities with the provisions of the Standard, we have reviewed International Standard on Auditing (ISA) 540 on accounting estimates with a view to determining the specific audit procedures to be performed. The auditors must apply various procedures to the entity's budgets, including underlying budget assumptions, and assess the entity's historical capacity to budget since this is an issue on which the Danish Securities Council has commented in prior decisions made by it.

1.1 Problemstilling

Folketinget vedtog den 23. juni 2013 at nedsætte selskabsskatteprocenten gradvist fra 25% til 22% over en treårig periode. Den gradvise nedsættelse af skatteprocenten betyder, at selskaber med indregnede skatteaktiver og skatteforpligtelser, skal ind og foretage en vurdering af, hvornår de midlertidige forskelle, der er mellem den regnskabsmæssige og skattemæssige behandling, vil blive udlignet. Denne vurdering er nødvendig, da udligningstidspunktet, som er afgørende for beskatningstidspunktet, bestemmer, hvilken skatteprocent der skal anvendes og dermed bestemmende for den regnskabsmæssige værdi forskellene skal indregnes med i årsrapporten. Dette forhold medvirker til en forhøjet risiko for fejl i regnskabsoplysninger samt mulighed for regnskabsmanipulation, idet indregning af et skatteaktiv/-forpligtelse i stor grad er præget af ledelsesmæssige skøn, som for ledelsen kan være udfordrende at dokumentere, og ligeledes udfordrende for revisor at revidere og få overbevisning for.

Dette afspejler sig bl.a. i Fondsrådets afgørelse i forbindelse med regnskabskontrol af Spar Lolland A/S' årsrapport for 2011, hvor Fondsrådet konkluderede, at der ikke forelå overbevisende dokumentation for, at der vil være tilstrækkelig fremtidig skattepligtig indkomst til, at de udskudte skatteaktiver vil kunne udnyttes, jf. IAS 12.

1.2 Problemformulering

På Baggrund af problemstillingen beskrevet ovenfor finder vi det relevant at undersøge, hvilke konsekvenser den nye lovændring har medført i forhold til aflæggelsen af selskabers årsrapport. Dette leder os frem til hovedproblemstillingen i denne opgave:

Hvilke regnskabs- og revisionsmæssige udfordringer og konsekvenser medfører ændringen af selskabsskatteloven for selskaber og disses revisorer?

1.2.1 Undersøgelsesspørgsmål

Ovenstående hovedspørgsmål vil blive søgt besvaret med udgangspunkt i nedenstående fem delspørgsmål:

1. Lovændringen – hvad betyder den i hovedtræk?
2. Hvordan er den regnskabsmæssige behandling af et skatteaktiv/-forpligtelse, jf. IAS 12?
 - Hvad betyder lovændringen for denne, herunder beregningen af et udskudt skatteaktiv/-forpligtelse?
 - Hvilke dokumentationskrav er der i relation til indregning eller ej-indregning af et skatteaktiv?
3. Opfylder årsregnskaberne de, som følge af lovændringen, skærpede oplysningskrav?
 - Årsregnskaber aflagt efter lovændringen
 - Gennemgang af modelregnskaber indenfor IFRS
4. Hvilke regnskabsmæssige konsekvenser har lovændringen medført i relation til:
 - Beløbsmæssig påvirkning
 - Relevante nøgletal for regnskabsbruger
5. Hvilke handlinger skal revisor udføre for at kontrollere overholdelse regnskabsstandardens bestemmelser om udskudt skat?

1.3 Metode

Vi vil i dette afsnit klarlægge opgavens overordnede metodologi. Afsnittet vil omhandle opgavens undersøgelsesdesign, afgrænsning og dataindsamling.

1.3.1 Undersøgelsesdesign

For at besvare opgavens problemformulering vil vi indledningsvist i kapitel 3 redegøre for den regnskabsmæssige behandling af udskudt skat i henhold til IAS 12. Derefter vil vi ved konkrete regneeksempler illustrere lovændringens regnskabsmæssige effekter i kapitel 4. Regneeksemplerne vil være fiktive for på bedst mulig vis, at kunne belyse denne del af effekterne.

Vi vil herefter i kapitel 5 gennemgå Fondsrådets afgørelse vedrørende ”Regnskabskontrollen af Spar Lolland A/S årsrapport for 2011”, hvor IAS 12 fortolkes i forhold til en konkret problemstilling, hvor Fondsrådet fastslog, at der ikke forelå overbevisende dokumentation ved indregningen af et

skatteaktiv. Vi vil ligeledes gennemgå eventuelle lignende afgørelser, for at få et indblik i Fondsrådets vurdering af faldgrupper og svært fortolkelige områder i regnskabsstandarden IAS 12.

På baggrund af denne viden vil vi i kapitel 6 foretage en empirisk analyse af årsregnskaberne for virksomhederne i C20-indekset, for at se hvilke effekter det har medført i virksomhedernes først komne årsrapport efter lovændringens indtræden. Vi vil ligeledes vurdere om virksomhederne overholder de krav som regnskabsstandarden stiller i forhold til eksempelvis indregning, måling og oplysningskrav i relation til udskudte skatteaktiver og –forpligtelser.

Vi vil herefter ligeledes i kapitel 6 gennemgå IFRS-modelregnskaberne som revisionsfirmaerne Deloitte, KPMG, PWC og EY har offentliggjort, og som flere virksomheder anvender som inspiration ved opstilling af årsrapporter. Disse vil vi sammenholde med regnskabsstandarden, IAS 12, for at danne et billede af, hvordan "best practice" behandling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser er og for at vurdere, hvorvidt vi mener, at modelregnskaberne er i overensstemmelse med vores fortolkning af regnskabsstandarden.

Afslutningsvist vil vi i kapitel 7 redegøre for, hvordan revisor via sin revision sikrer sig, at virksomhederne overholder kravene til indregning, måling og oplysninger ifølge regnskabsstandarden. Vi vil i den forbindelse have fokus på revisionen af de regnskabsmæssige skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregningen af et udskudt skatteaktiv. Vi vil i redegørelsen derfor beskrive, hvilke krav der stilles til revisors arbejde i forbindelse med revisionen af regnskabsmæssige skøn, i henhold til den internationale revisionsstandard ISA 540. Vi vil ligeledes analysere, hvilke konkrete revisionshandlinger, revisor kan foretage i forbindelse med revisionen af de af selskabets ledelse foretagne skøn.

1.3.2 Afgrænsning og dataindsamling

Lovforslag nr. L 218, som blev vedtaget den 27. juni 2013, omfatter en række lovændringer på skatteområdet. Denne opgave vil dog kun belyse ændringen, jf. § 1, vedrørende ændringen af skatteprocenten for selskaber og foreninger over en treårig periode. Opgaven vil kun omfatte effekten på den udskudte skat i selskabers årsrapporter, og vil derfor ikke omhandle udskudt skat i foreninger eller ændringens effekt på den aktuelle skat.

I vores redegørelse af den regnskabsmæssige behandling af ovenstående ændring, vil opgaven udelukkende omfatte indregningen, målingen og oplysningskrav i henhold til regnskabsstandarden,

IAS 12, som både anvendes ved aflæggelse af regnskaber efter IFRS, og anvendes som fortolkningsbidrag til Årsregnskabsloven, såfremt denne ikke er udtømmende. I forhold til analysen af, hvilken dokumentation myndighederne kræver, at selskaberne skal kunne fremlægge, vil opgaven tage udgangspunkt i Fondsrådets afgørelse vedrørende "Regnskabskontrollen af Spar Lolland A/S årsrapport for 2011", samt øvrige lignende afgørelser på området for behandling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser i årsregnskabet.

Vores empiriske analyse af om virksomhederne opfylder de skærpede oplysningskrav i regnskabsstandarden og i analysen af den faktiske effekt af lovændringen vil vi foretage på selskaberne i det danske C20-indeks. De analyserede data består derfor af selskabernes seneste offentliggjorte årsrapporter fra Erhvervsstyrelsen.

Opgavens redegørelse for revisors arbejde i forbindelse med revisionen af udskudt skat, vil ikke omfatte en redegørelse af revisionen af de midlertidige forskelle. Redegørelsen vil have fokus på revisionen af den indregnede værdi af de fremførbare underskud. Da de fremførbare underskud i høj grad indregnes på baggrund af ledelsesmæssige skøn, vil redegørelsen baseres på beskrivelserne i den internationale standard om revision af regnskabsmæssige skøn, herunder regnskabsmæssige skøn over dagsværdi og tilknyttede oplysninger ISA 540.

1.3.3 Kildekritik

I redegørelsen for den regnskabsmæssige behandling tager vi udgangspunkt i regnskabsstandarden IAS 12. Regnskabsstandarden er internationalt anerkendt og anvendes som referenceramme indenfor både Årsregnskabsloven og IFRS. Regnskabsstandardens troværdighed kan derfor ikke betvivles.

Til brug for vores analyse af virksomhedernes overholdelse af de skærpede oplysningskrav, analyserer vi C20-indeksets seneste årsrapporter. Selskabernes offentliggjorte årsrapporter er sekundært data, som har den fordel, at de er let tilgængelige. Ulempen ved sekundært data er dog, at de er udarbejdet til et andet formål end denne opgave, hvorfor det ikke er sikkert at de dækker det informationsbehov, som søges i opgaven. Vores vurdering er dog, at fordelene opvejer ulemperne ved sekundære data, når man kobler det til den konkrete opgave.

Revisionstandarden ISA 540 er udarbejdet af International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB), som er en uafhængig organisation, der udsteder standarder indenfor revisions- og

erklæringsområdet for at styrke kvaliteten og ensartetheden af praksis på verdensplan. Da IAASB's standarder er yderst anerkendte på internationalt plan, vurderer vi, at revisionsstandarden er troværdig som reference i forbindelse med redegørelsen for revisors arbejde.

2. Ændringen i selskabsskatteloven

Folketinget har siden 2012 vedtaget en række lovforslag, som påvirker danske selskabers skattebetalinger. Dette er bl.a. indgreb mod de såkaldte "nulskatteselskaber", hvor det tilsigtes at få flere selskaber til at betale skat ved eksempelvis at begrænse den årlige mulighed for at fremføre underskud samt offentliggørelse af selskabers skattebetalinger via SKAT's hjemmeside.

Herudover er der vedtaget lovforslag som forsøg på at få gang i den danske økonomi og forbrug. Dette omfatter bl.a. skattelempler i form af et, for selskaber, forhøjet afskrivningsgrundlag på nyanskaffede driftsmidler, og senest den gradvise nedsættelse af selskabsskatteprocenten.

I forbindelse med den danske regerings indførelse af Vækstplan DK, fremsatte skatteministeren Holger K. Nielsen en række forslag til ændringer i diverse love. Et af disse forslag var en nedsættelse af den danske selskabsskatteprocent fra den daværende gældende skatteprocent på 25% til 22%, som blev vedtaget den 23. juni 2013. Nedsættelsen af skatteprocenten sker over en tre-årig periode som betyder, at følgende skattesatser er gældende frem til 2016.

2014	2015	2016 og frem
Beskatningsprocent = 24,5%	Beskatningsprocent = 23,5%	Beskatningsprocent = 22%

Den danske selskabsskatteprocent er siden 1995 blevet nedsat af flere omgange fra 34% til 22% i 2016. Den nuværende selskabsskatteprocent på 24,5% placerer Danmark i den midterste del af de lande der indgår i EU, hvor Malta fører an i den høje ende med 35 %, og Bulgarien samt Cypern ligger lavest med 10%.

Nedsættelsen af den danske selskabsskatteprocent blev vedtaget for at gøre Danmark til et mere attraktivt sted for virksomhederne, og derved sikre danske arbejdspladser i fremtiden.

Eftersom folkettinget har besluttet, at nedsættelsen af selskabsskatteprocenten skal foretages trinvist fremfor direkte, medfører det, at virksomheder der har udskudte skatteaktive/-forpligtelser, skal

foretage en vurdering af, hvornår de midlertidige forskelle, som den udskudte skat består af, vil blive udlignet. Da der er tale om en vurdering af resultatet af fremtidige begivenheder, vil denne vurdering altid være forbundet med en form for usikkerhed.

3. Regnskabsmæssig behandling af udskudt skat (IAS 12)

Dette kapitel har til formål at beskrive den regnskabsmæssige behandling af udskudte skatteaktiver og forpligtelser i henhold til den internationale regnskabsstandard, IAS 12. Denne er den gældende regnskabsstandard ved aflæggelse af årsregnskab efter International Financial Reporting Standards ("IFRS").

Ved aflæggelse af årsregnskab efter Årsregnskabsloven ("ÅRL") anvendes IAS 12 som fortolkningsbidrag, såfremt ÅRL ikke er udtømmende. ÅRL stiller eksempelvis ingen specifikke notekrav, men henviser til IAS 12, såfremt selskaber ønsker inspiration til supplerende valgfrie noter. Det skal i forlængelse heraf bemærkes, at Fondsrådet i forbindelse med konkrete regnskabskontrolafgørelser slår fast, at der efter deres opfattelse ikke er nogen forskelle mellem IAS 12 og ÅRL¹ i forhold til indregning og måling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser.

For at overskueliggøre redegørelsen for den regnskabsmæssige behandling, inddeles kapitlet i følgende underområder:

- Hvad er udskudte skatteaktiver og –forpligtelser?
- Grundlag for indregning
- Måling af skatteaktiver og -forpligtelser
- Præsentation i årsregnskabet
- Krav til øvrige oplysninger
- Konklusion

3.1 Hvad er udskudte skatteaktiver og –forpligtelser?

Ved udskudte skatteaktiver og –forpligtelser forstås indkomstskatter, der i fremtidige regnskabsår kan blive betalbare eller reducere skattebetalinger som følge af

¹ Eksempelvis afgørelse fra 2006, "Fondsrådets afgørelse om indregning og måling af udskudte skatteaktiver" side 2, linje 35-37.

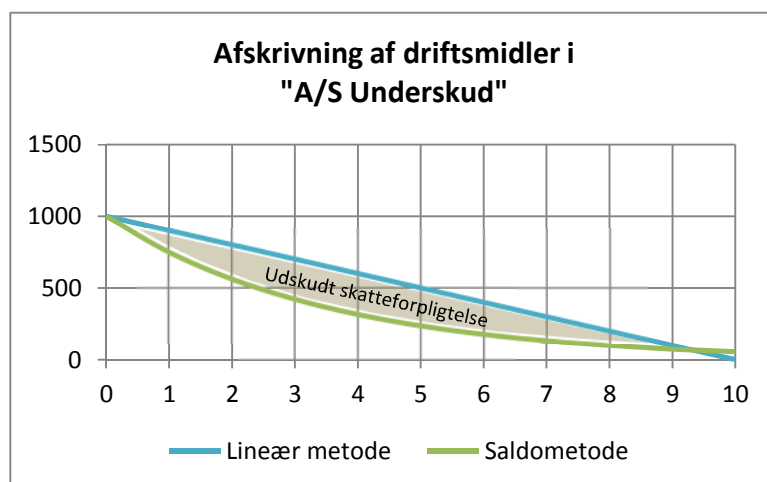
- a) skattepligtige eller fradragsberettigede midlertidige forskelle, der opstår på det tidspunkt, hvor den regnskabs- og skattemæssige værdi er forskellig
- b) fremførbare uudnyttede skattemæssige underskud
- c) fremførbare uudnyttede skattemæssige fradrag

Ved midlertidige forskelle forstås forskelle, der resulterer i skattepligtige eller fradragsberettigede beløb ved opgørelsen af skattepligtig indkomst for fremtidige regnskabsår, når aktivets eller forpligtelsens regnskabsmæssige værdi genindvindes eller afvikles.

Disse forskelle opstår som følge af, at skatten betales på baggrund af den skattepligtige indkomst, som er opgjort efter reglerne i skattelovgivningen, og at det regnskabsmæssige resultat før skat i årsregnskabet (som ligger til grund for beregningen af den skattepligtige indkomst) er opgjort på baggrund af eksempelvis Årsregnskabsloven eller IFRS.

Eksempel på midlertidige forskelles opståen (vedrørende driftsmidler):

Virksomheden "A/S Underskud" har anskaffet driftsmidler til en værdi af 1.000 kr. Regnskabsmæssigt afskrives disse lineært over 10 år. Skattemæssigt afskrives disse med 25% årligt (saldometoden). Dette illustreres således over en 10-årig tidshorisont:

Ud fra denne illustration kan man se, at den skattemæssige værdi af driftsmidlerne er lavere i årene 0-9 som følge af, at der afskrives mere efter saldometoden end efter den lineære metode. "A/S Underskud" vil derfor i årene 0-9 (det markerede område) skulle indregne en udskudt skatteforpligtelse svarende til skatteværdien af forskelsværdien ved de to metoder, fordi man skattemæssigt har taget fradrag for flere omkostninger (afskrivninger) end regnskabsmæssigt.

Eksempelvis vil der i år 6 skulle indregnes følgende skatteforpligtelse:

Udskudt skat af driftsmidler	
Regnskabsmæssig værdi	400
Skattemæssig værdi	178
Forskelsværdi	222
Skatteeffekt heraf	56

Der vil altså i år 6 skulle indregnes en skatteforpligtelse på 56 kr. i selskabets årsregnskab (ved en skattesats på 25%).

3.2 Indregning

Det fremgår af standarden, at der i årsregnskabet skal indregnes en udskudt skatteforpligtelse for alle skattepligtige midlertidige forskelle med undtagelse af følgende, jf. IAS 12.15:

- a) Første indregning af goodwill
- b) Første indregning af et aktiv eller en forpligtelse i en transaktion, som ikke er en virksomhedssammenslutning og på transaktionstidspunktet hverken påvirker det regnskabsmæssige resultat eller den skattepligtige indkomst.

Herudover fremgår det, at der skal indregnes et udskudt skatteaktiv for alle fradragsberettigede midlertidige forskelle, i det omfang det er sandsynligt, at der vil være en skattepligtig indkomst til rådighed, hvori den fradragsberettigede midlertidige forskel kan udnyttes. På samme måde skal der indregnes et udskudt skatteaktiv vedrørende uudnyttede skattemæssige underskud og uudnyttede skattemæssige fradrag.

Til de regnskabsafslæggende virksomheders vurdering af, hvorvidt der er sandsynlighed for, at der er tilstrækkelig skattepligtig indkomst til rådighed, som kan fradrages i det udskudte skatteaktiv, er følgende kriterier opstillet i IAS 12.36:

- a) Hvorvidt der er tilstrækkelige skattepligtige midlertidige forskelle (udskudte skatteforpligtelser), som kan fradrages i de udskudte skatteaktiver

- b) Hvorvidt det er sandsynligt, at virksomheden vil have fremtidig skattepligtig indkomst, hvor det udskudte skatteaktiv kan udnyttes
- c) Hvorvidt de uudnyttede skattemæssige underskud er opstået som følge af årsager, som med sandsynlighed ikke vil gentage sig
- d) Hvorvidt der er mulighed for at foretage skatteplanlægning, som vil skabe skattepligtig indkomst i det regnskabsår, hvor de uudnyttede skattemæssige underskud eller uudnyttede skattemæssige fradrag kan anvendes.

Såfremt det ikke er sandsynligt (ovenstående kriterier ej er overholdt), skal der ifølge standarden ikke indregnes et udskudt skatteaktiv. Hermed er det ikke sagt, at det udskudte skatteaktiv fortabes. Det udskudte skatteaktiv kan i denne situation ikke indregnes i balancen, men der skal ske noteoplysning som et eventualaktiv, hvilket IAS 37 definerer som "et muligt aktiv, der hidrører fra tidligere begivenheder, hvis eksistens kun kan bekræftes ved, at der indtræffer eller ikke indtræffer en eller flere usikre fremtidige begivenheder, som ikke er under virksomhedens fulde kontrol"².

I situationer, hvor virksomheder har uudnyttede skattemæssige underskud, er dette samtidig en indikation på, at der ikke vil være en fremtidig skattepligtig indkomst, som kan fradrages i det udskudte skatteaktiv. I sådanne situationer indregnes udskudte skatteaktiver i det omfang en virksomhed har tilstrækkelige skattepligtige midlertidige forskelle (udskudte skatteforpligtelser), eller i det omfang hvor der foreligger anden overbevisende dokumentation for, at fremtidig skattepligtig indkomst er tilstrækkelig til at udnytte det udskudte skatteaktiv, jf. IAS 12.35.

Det skal i forlængelse af ovenstående bemærkes, at det fremgår direkte af IAS 36.35, at "detaljerede, konkrete og pålidelige budgetter/fremskrivninger for fremtidige pengestrømme ud over en 5-årig periode normalt ikke er tilgængelige. Af denne grund baseres ledelsens skøn over fremtidige pengestrømme på det seneste budget/seneste fremskrivning for højst 5 år".

En vurdering af, hvorvidt der vil være tilstrækkelig fremtidig skattepligtig indkomst, som et skatteaktiv kan fradrages i, skal derfor efter vores vurdering være indenfor en tidshorisont på 5 år, da et budget med en længere tidshorisont normalt vil være upålideligt.

Hvorvidt der foreligger, og hvad der forstås ved overbevisende dokumentation for indregning af et udskudt skatteaktiv vil desuden blive behandlet senere i opgaven, da det netop er et punkt, som er

² IAS 37 (1998) "Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets"

relevant i forhold til Fondsrådets afgørelse i forbindelse med "Regnskabskontrol af Spar Lolland A/S' årsrapport for 2011", hvor det blev konstateret, at selskabet ikke havde overbevisende dokumentation for anvendelse af det udskudte skatteaktiv, og som følge deraf måtte korrigere det tidligere offentliggjorte årsregnskab.

3.3 Måling

Det udskudte skatteaktiv/-forpligtelse skal måles til den skattesats, der forventes at være gældende på det tidspunkt (regnskabsår), hvor aktivet realiseres eller forpligtelsen indfries.

Dette er netop aktuelt i Danmark, i forhold til de ændrede skatteprocenter som sker trapevis fra 25% til 22% over en 3-årig periode, samt vedtagelsen af at indføre begrænsninger for modregning af underskud. Virksomheder vil derfor skulle vurdere, hvornår det udskudte skatteaktiv/-forpligtelse forventes realiseret/indfriet, hvilket i praksis bør ske med udgangspunkt i de skatte- og regnskabsmæssige afskrivninger og fremførbare underskud, der er tilbage pr. balancedagen. Beregningen skal altså alene foretages på baggrund af de eksisterende aktiver i regnskabsåret, og ikke ved en budgettering af til- og afgang, som kan forventes i de kommende regnskabsår.

For at illustrere, hvordan denne måling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser kan ske i praksis, er der senere i opgavens afsnit 4.4 udarbejdet et regneeksempel, hvor situationen bliver behandlet.

Der vil samtidig senere i opgaven blive inddraget eksempler fra en række virksomheder, hvor det analyseres i, hvor høj grad denne ændring af Selskabsskatteoven har påvirket de respektive regnskaber. Både i forhold til den beløbsmæssige påvirkning fra den ændrede selskabsskatteprocent, samt hvorvidt selskaberne overholder regnskabsstandardens oplysningskrav i forbindelse med nye skattesatser (se afsnit 3.5 "oplysninger" for uddybning heraf).

Vedrørende måling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, skal det afslutningsvist bemærkes, at der, jf. IAS 12.53, ikke må ske diskontering af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, hvilket regnskabsstandardens begrundes med, at det i mange tilfælde vil være umuligt eller yderst kompleks, at udarbejde en pålidelig opgørelse, som gør det muligt at diskontere de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, idet dette vil kræve en meget detaljeret plan over udligningen af hver enkelt midlertidig forskel. Herunder vil en sådan tilladelse betyde, at de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser ikke vil være sammenlignelige på tværs af virksomheder.

3.4 Præsentation

IAS 12 har ingen skemakrav i forhold til præsentationen af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, udover at disse skal præsenteres som særskilte poster i balancen.

Ifølge IAS 1.51 fremgår det, at ”en virksomhed skal præsentere omsætningsaktiver og anlægsaktiver samt kortfristede og langfristede forpligtelser som separate klassifikationer i balancen i overensstemmelse med afsnit 57-67 (IAS 1)”. I forlængelse heraf fremgår det, at det for nogle virksomheder er mere relevant og pålideligt, at præsentationen af aktiver og forpligtelser sker efter stigende eller faldende likviditet (eksempelvis hvis en virksomhed ikke leverer varer eller tjenesteydelser indenfor en klart defineret driftscyklus)³.

Dette ses eksemplvis ved finansielle virksomheder, hvor der ikke sker en opdeling efter omsætnings- og anlægsaktiver, samt kortfristede- og langfristede forpligtelser, men at rækkefølgen følger graden af likviditet.

Det fremgår desuden af IAS 12.71, at udskudte skatteaktiver og –forpligtelser udelukkende må modregnes i årsregnskabet, såfremt den pågældende virksomhed:

- a) Har en juridisk ret til at modregne aktuelle skatteaktiver i aktuelle skatteforpligtelser, og
- b) De udskudte skatteaktiver og –forpligtelser vedrører indkomstskatter, der af den samme skattemyndighed er pålagt enten for den samme skattepligtige enhed, eller forskellige skattepligtige enheder, der har til hensigt enten at indfri skatteaktiver og –forpligtelser på nettobasis og samtidig i hvert fremtidigt regnskabsår.

I koncerner bestående af selskaber placeret juridisk i forskellige lande, vil det derfor ikke være muligt, at præsentere udskudte skatteaktiver og –forpligtelser netto, da disse skal afregnes til forskellige skattemyndigheder.

3.5 Oplysninger

Vedrørende udskudte skatteaktiver (såfremt disse indregnes) og – forpligtelser fremgår det af standarden, at der skal gives separate oplysninger vedrørende

- a) Skatteomkostnings/-indtægtslementer
- b) Øvrige forhold

³ IAS 1 – Presentation of Financial Statements, §54.

I relation til skatteomkostnings/-indtægtselementer, som er de elementer, der ligger til grund for årets skat i årsregnskabet resultatopgørelse, skal følgende oplyses vedrørende udskudt skat, jf. IAS 12.80 og 12.81:

- **Ændringen i den udskudte skat som følge af de midlertidige forskelle. Altså den forskydning der sker i det udskudte skatteaktiv/-forpligtelse fra år 0 til år 1 ved opgørelse af den skattepligtige indkomst**
- **Ændringen i den udskudte skat som følge af ændringer i skattesatser eller indførelse af nye skatter (det fremgår herunder af IAS 12.81, at der skal redegøres for ændringer i anvendte skattesatser sammenholdt med foregående år)**
- Beløbet for den fordel, der opstår som følge af ikke tidligere indregnet skattemæssigt underskud, skattemæssigt fradrag eller midlertidige forskelle for et foregående regnskabsår, som udnyttes til at reducere aktuel eller udskudt skatteomkostning
- Udskudt skatteomkostning, der opstår som følge af nedskrivning eller tilbageførsel af en tidligere nedskrivning af et udskudt skatteaktiv
- Beløbet for skatteomkostning/-indtægt, der vedrører ændringer i regnskabspraksis og fejl, som er medtaget i årets resultat
- En redegørelse for forholdet mellem skatteomkostning/-indtægt og regnskabsmæssigt overskud
- **En redegørelse for ændringer i anvendte skattesatser sammenholdt med det foregående regnskabsår**
- Beløb for midlertidige forskelle, fremførbart underskud mv., som ikke er indregnet som udskudt skatteaktiv i balancen
- Beløb for midlertidige forskelle vedrørende investeringer i dattervirksomheder mv., hvor der ikke er indregnet en udskudt skatteforpligtelse
- Beløb for udskudte skatteaktiver og –forpligtelser fordelt på typer af midlertidig forskel og skattemæssigt underskud

Af øvrige forhold, der skal oplyses om i årsregnskabet, stiller standarden bl.a. krav til, at virksomheder skal oplyse beløbet på et indregnet udskudt skatteaktiv, samt de informationer (der skal foreligge overbevisende dokumentation), der indikerer at dette kan indregnes, i disse situationer, jf. IAS 12.82:

- Der er indregnet et udskudt skatteaktiv, som er større end en udskudt skatteforpligtelse
- Virksomheden har underskud i det aktuelle eller foregående regnskabsår

Det er de oplysninger, som ovenfor er markeret med **fed**, vi mener, er de væsentligeste i relation til udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, som følge af den ændrede selskabsskattelov. Dette skyldes, at nogle af punkterne er direkte afledt af en ændret skatteprocent, og øvrige stiller indirekte krav til tilpasning af oplysninger i årsregnskabet, som følge af den ændrede skatteprocent.

Herudover er punktet vedrørende IAS 12.82 interessant, da det er et område, hvor flere virksomheder de seneste år har modtaget påbud/påtaler fra Finansrådet som følge af mangelfulde oplysninger på området. Vi vil derfor senere i opgavebesvarelsen udvælge en række virksomheder, hvor det analyseres, hvorvidt virksomhederne har overholdt disse oplysningskrav i deres seneste årsregnskaber.

Såfremt en virksomhed har vurderet, at der ikke foreligger tilstrækkelige indikationer på, at et udskudt skatteaktiv kan indregnes, og man derfor i stedet har oplyst om et eventualaktiv, er det følgende oplysningskrav, skal man være opmærksom på, at der ifølge IAS 12.89 skal "gives en kort beskrivelse af arten af eventualaktivet på balancedagen, og hvis det er praktisk muligt, et skøn over dets økonomiske virkning". I forhold til at give et skøn over dets økonomiske virkning henviser standarden til målingsparametrene vedrørende forpligtelser.

Hvis der er oplyst om et eventualaktiv vedrørende udskudte skatteaktiver, vil det i denne forbindelse være oplagt at oplyse om den nødvendige skattepligtige indkomst, for at aktivet vil kunne realiseres og dermed indregnes i balancen, herunder beskrive hvilke risici og usikkerheder der er forbundet med det udskudte skatteaktiv, eftersom det ikke er indregnet, men blot oplyst som eventualaktiv.

Såfremt der er væsentlig usikkerhed forbundet med indregningen og målingen af et skatteaktiv, skal selskabet oplyse om primære forudsætninger og kilder til skønsmæssig usikkerhed, jf. IAS 1.125.

3.6 Delkonklusion

Vi har på de foregående sider redegjort for den regnskabsmæssige behandling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser i overensstemmelse med regnskabsstandarden IAS 12, som ligger til grund for den regnskabsmæssige behandling i overensstemmelse med IFRS samt fungerer som fortolkningsbidrag til Årsregnskabsloven.

Den ændrede selskabsskattelov, som trådte i kraft med virkning pr. 1. juli 2013, medfører både en række krav til den regnskabsmæssige måling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, samt en række oplysningskrav som er relevante i forbindelse med den ændrede skattesats.

Vedrørende målingen af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser redegjorde vi for, at IAS 12 stiller krav om, at disse måles til den skattesats, der forventes at være gældende på det tidspunkt (regnskabsår), hvor aktivet realiseres eller forpligtelsen indfries. I praksis betyder dette, at selskaber ved måling af skatteaktiver og –forpligtelser skal regulere den udskudte skat, så denne pr. balancedagen afspejler den værdi, som de forventes realiseret eller indfriet til afhængigt af, om der er tale om et udskudt skatteaktiv eller –forpligtelse. Et eksempel på, hvordan denne regulering kan ske i praksis, er gennemgået jf. afsnit 4.2 i denne opgave.

Den regnskabsmæssige engangsregulering af de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser betyder, at der er flere elementer af IAS 12-standardens oplysningskrav, som derved bliver væsentlige, da denne netop stiller krav til en separat beløbsmæssig oplysning omkring ændrede skatteprocenters påvirkning på årets skat.

Yderligere fremgår det af standarden, at der ved ændrede skatteprocenter skal ske en redegørelse for ændringen i anvendte skatteprocenter sammenholdt med det foregående år.

Vi vil senere i opgaven analysere på baggrund af en række virksomheders seneste aflagte årsrapporter, hvorvidt der er taget højde for standardens krav til måling af de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, samt hvorvidt de enkelte virksomheder overholder de relevante oplysningskrav i forbindelse med ændringer i de anvendte skattesatser.

4. Opgørelse af skatteaktiver/-forpligtelser

For at illustrere, hvilke ændringer lovændringen har medført i forbindelse med beregningen af den regnskabsmæssige værdi af et udskudt skatteaktiv/ -forpligtelse, har vi valgt at vise to eksempler på beregningen af den udskudte skat. Det første eksempel tager udgangspunkt i en beregning af den regnskabsmæssige værdi af de midlertidige forskelle, hvor der kun skal tages højde for en skatteprocent. Det andet eksempel viser, efter beregningen af værdien af de midlertidige forskelle, hvor der skal tages højde for flere forskellige skattesatser.

4.1 Opgørelse af skatteaktiver/-forpligtelser før lovændringen

For at illustrere, hvordan den udskudte skat beregnes, når der ikke er forskel på de fremtidige skatteprocenter, samt hvilke overvejelser der bør gøres i denne sammenhæng, har vi nedenfor indsat et tænkt eksempel herfor (hvor det forudsættes at selskabsskatteprocenten udgør 25%):

Opgørelse af udskudt skat for "A/S Underskud"			
	Regnskabs- mæssig værdi kr.	"Skattemæssig værdi" kr.	Forskelsværdi kr.
Bygninger	800	857	(57)
Driftsmidler 115% saldo	1.000	800	200
Underskudsfræmførsel	0	1.000	(1.000)
I alt	1.800	2.657	(857)
Skat heraf, 25%			(214)

Der opstår i ovenstående eksempel en forskelsværdi på 57 kr. vedrørende "bygninger". Denne forskel opstår som følge af, at de afskrives skattemæssigt med indtil 4% årligt af anskaffessummen⁴ (saldometoden), hvor den regnskabsmæssige behandling omfatter, at afskrivning skal ske "systematisk over aktivets brugstid"⁵. Der vil derfor stort set altid opstå en midlertidig forskel i den regnskabs- og skattemæssige værdi som følge af den forskellige behandling af afskrivninger.

I forhold til "driftsmidler 115% saldo" opstår denne forskel også som følge af forskellig behandling af afskrivningerne skattemæssigt og regnskabsmæssigt, men også som følge af, at afskrivningsgrundlaget er højere skattemæssigt end regnskabsmæssigt, idet det den 13. juni 2012 blev vedtaget, at erhvervsdrivende kan forhøje afskrivningsgrundlaget til 115% for nye investeringer i driftsmidler og produktionsanlæg, såfremt disse er anskaffet i perioden 30. maj 2012 og frem til 31. december 2013. Herudover afskrives driftsmidler skattemæssigt efter saldometoden med 25% årligt, og regnskabsmæssigt efter samme princip som for bygninger, jf. ovenstående.

Ved "underskudsfræmførsel" forstås et udskudt skatteaktiv som følge af tidligere års skattemæssig underskud, som er skattemæssigt fræmført til modregning i fremtidige års skattepligtige indkomst.

⁴ "Bekendtgørelse af lov om skattemæssige afskrivninger (afskrivningsloven)", §17, stk. 1

⁵ "IAS 16 – Property, Plant and Equipment", §50.

Folketinget vedtog den 12. juni 2012 et lovforslag, som blandt andet indeholdt regler om anvendelsesbegrænsninger på anvendelse af fremførbare skattemæssige underskud. Loven har medført, at underskud kun kan modregnes fuldt ud i skattepligtige overskud op til 7,5 mio. kr. i 2013 og 7,64 mio. kr. i 2014. Resterende underskud kan kun nedbringe det tilbageværende skattepligtige overskud med 60%. Der skal i forbindelse med vurderingen af anvendelsen af de fremførbare underskud tages højde for denne anvendelsesbegrænsning. Denne ændring blev vedtaget som et indgreb mod "nulskatteselskaber", og med henblik på at få flere selskaber til at betale skat.

Overordnet set er der i ovenstående beregning derfor et grundlag (forskelsværdi) for en skatteforpligtelse på 200 kr., samt et grundlag for et skatteaktiv på 1.057 kr. Der er netto en forskelsværdi på (857) kr., som resulterer i et netto udskudt skatteaktiv på 214 kr.

I denne situation betyder det, at der er indregnet et udskudt skatteaktiv, som overstiger den udskudte skatteforpligtelse, hvorfor den pågældende virksomhed vil skulle opfylde kriterierne i IAS 12.36, før det udskudte skatteaktiv aktiveres i årsregnskabet, i det omfang det overstiger den udskudte skatteforpligtelse. Samtidig skal der ifølge standarden foreligge anden overbevisende dokumentation for at aktivere det fremførbare underskud, da der ikke er tilstrækkelig fremtidig skatteforpligtelse, som underskuddet kan anvendes til at dække, samt at et uudnyttet skattemæssigt underskud umiddelbart taler imod en regnskabsmæssig aktivering, hvis der ses isoleret herpå.

Såfremt den pågældende virksomhed vurderer, at kriterierne for indregning af det udskudte skatteaktiv er opfyldt, vil det i årsregnskabet skulle indregnes som et "udskudt skatteaktiv" under anlægsaktiver i balancen, med modpost som "Regulering af udskudt skat" i selskabets resultatopgørelse.

Er det baseret på en vurdering af de fremtidige forhold ikke sandsynligt, at skatteaktivet kan realiseres fuldt ud indenfor en forudsigelig tidshorisont, skal der foretages en nedskrivning af skatteaktivet regnskabsmæssigt. Nedskrivningen foretages til den værdi det vurderes sandsynligt, at skatteaktivet kan realiseres til, baseret på forventningerne til fremtiden. Samtidig forhøjes eventualaktivet, og retten til at modregne fremtidige overskud fortabes ikke selvom skatteaktivet nedskrives.

4.2 Opgørelse af skatteaktiv/-forpligtelse efter lovændringen

Som tidligere omtalt besluttede folketinget den 27. juni 2013 at vedtage forslaget om nedsættelsen af selskabsskatteprocenten trinvist fra 25% til 22% over en 3 årig periode. Nedsættelsen indføres således:

2014	2015	2016 og frem
Beskatningsprocent = 24,5%	Beskatningsprocent = 23,5%	Beskatningsprocent = 22%

Da det nu ikke er den samme selskabsskatteprocent der gør sig gældende i samtlige indkomstår fremadrettet, er det nu nødvendigt at undersøge/skønne, hvornår de midlertidige forskelle bliver udlignet, da det er udligningstidspunktet der afgør, hvilken skatteprocent forskellene skal indregnes i årsregnskabet til.

Vi har valgt at opstille et eksempel på en vurdering og beregning af den regnskabsmæssige værdi af et udskudt skatteaktiv for det fiktive selskab "Overskud A/S". Selskabets forskelle på balancedagen fremgår af nedenstående opgørelse, hvor det ses at de midlertidige forskelle på balancedagen hviler på immaterielle og materielle anlægsaktiver samt et fremførbart skattemæssigt underskud fra tidligere år.

	Regnskabsmæssig værdi	"Skattemæssig værdi"	Forskelsværdi	Skat af forskelsværdi, 25%
Øvrige immaterielle	70.000	150.000	(80.000)	(20.000)
Driftsmidler	2.300.000	1.511.719	788.281	197.070
Lokaleindretning	250.000	210.000	40.000	10.000
Underskudsfrøførsel		8.953.906	(8.953.906)	(2.238.476)
I alt	2.620.000	10.825.625	(8.205.625)	(2.051.406)
Skat heraf, 25%			(2.051.406)	

4.3 Opgørelse af fremtidige regnskabsmæssige værdier på anlægsaktiver

Vi vil starte med at kigge på de regnskabsmæssige afskrivninger på anlægsaktiverne, som vil udvikle sig således de næste 2 år:

2014				
	Øvrige immaterielle	Produktionsanlæg	Andre anlæg	Lokaleindretning
Afskrivningsperiode	5 år	10 år	4 år	7 år
Kostpris primo	350.000	3.000.000	1.000.000	350.000
Kostpris ultimo	350.000	3.000.000	1.000.000	350.000
Afskrivninger primo	(280.000)	(1.200.000)	(500.000)	(100.000)
Årets afskrivninger	(70.000)	(300.000)	(250.000)	(50.000)
Afskrivninger ultimo	(350.000)	(1.500.000)	(750.000)	(150.000)
Regnskabsmæssig værdi ultimo	0	1.500.000	250.000	200.000
<i>Regnskabsmæssig værdi primo</i>	<i>70.000</i>	<i>1.800.000</i>	<i>500.000</i>	<i>250.000</i>

2015				
	Øvrige immaterielle	Produktionsanlæg	Andre anlæg	Lokaleindretning
Afskrivningsperiode	5 år	10 år	4 år	7 år
Kostpris primo	350.000	3.000.000	1.000.000	350.000
Kostpris ultimo	350.000	3.000.000	1.000.000	350.000
Afskrivninger primo	(350.000)	(1.500.000)	(750.000)	(150.000)
Årets afskrivninger	0	(300.000)	(250.000)	(50.000)
Afskrivninger ultimo	(350.000)	(1.800.000)	(1.000.000)	(200.000)
Regnskabsmæssig værdi ultimo	0	1.200.000	0	150.000
<i>Regnskabsmæssig værdi primo</i>	<i>0</i>	<i>1.500.000</i>	<i>250.000</i>	<i>200.000</i>

Som tidligere omtalt afskrives anlægsaktiver regnskabsmæssigt lineært over brugstiden, hvilket de angivne afskrivningsperioder er et udtryk for.

4.4 Opgørelse af fremtidige skattemæssige værdier på anlægsaktiver

Herefter opgør vi de skattemæssige værdier i 2014 og 2015. Immaterielle anlægsaktiver kan maksimalt afskrives med 1/7 af anskaffelsesprisen årligt⁶, hvorfor den skattemæssige værdi af de immaterielle anlægsaktiver kan fremskrives således.

Øvrige immaterielle anlægsaktiver	Anskaffessum primo	Årets afskrivninger	Akk. afskrivninger ultimo	Værdi ultimo
2014	350.000	(50.000)	(250.000)	100.000
2015	350.000	(50.000)	(300.000)	50.000

Skattemæssigt klassificeres produktionsanlæg og andre anlæg som driftsmidler, som maksimalt kan afskrives med 25 % af den skattemæssige driftsmiddelsaldo ultimo året⁷. Driftsmidlerne vil derfor udgøre følgende værdier i perioden.

Driftsmidler	2014	2015
Saldo primo	1.511.719	1.133.789
Afskrivningsgrundlag	1.511.719	1.133.789
Afskrivning, 25%	(377.930)	(283.447)
Saldo ultimo	1.133.789	850.342

Til slut mangler vi blot at fremskrive den skattemæssige værdi af indretningen af lejede lokaler. Skattemæssigt afskrives indretning af lejede lokaler maksimalt med 20% årligt⁸.

Lokaleindretning	Årets afskrivninger	Akk. afskrivninger ultimo	Værdi ultimo
2014	(70.000)	(210.000)	140.000
2015	(70.000)	(280.000)	70.000

⁶ Jf. Bekendtgørelse af lov om skattemæssige afskrivninger (afskrivningsloven) § 40, stk. 1, 2 og 3

⁷ Jf. Bekendtgørelse af lov om skattemæssige afskrivninger (afskrivningsloven) § 5, stk. 3

⁸ Jf. Bekendtgørelse af lov om skattemæssige afskrivninger (Afskrivningsloven) § 39, stk. 1

4.5 Vurdering af anvendelse af fremførbare underskud

Det sidste step vi mangler for at kunne beregne reguleringen af den udskudte skat er, at foretage en vurdering af, hvornår de fremførte skattemæssige underskud vil blive anvendt. Denne øvelse er sværere end fremskrivningen af skattemæssige og regnskabsmæssige afskrivninger på anlægsaktiver, da man i dette tilfælde er nødsaget til at foretage et skøn på, hvor stort et skattemæssigt over-/underskud, man forventer at generere de kommende år. Som beskrevet tidligere i opgaven, er det dog altid en nødvendighed for indregningen af et skattemæssigt underskud, at ledelsen kan sandsynliggøre, at ledelsen vil anvende dette indenfor en kortere årrække.

Vi har i dette eksempel forudsat, at den pågældende virksomhed forventer at generere skattemæssige overskud på 1,5 mio. kr. og 2 mio. kr. i henholdsvis 2014 og 2015. Hvad selskaber mere specifikt skal kunne levere af dokumentation på de forventede skattemæssige resultater, vil vi komme ind på i et senere kapitel i opgaven.

4.6 Opgørelse af reguleringen som følge af den nedsatte skatteprocent

Da vi nu har fremskrevet de regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af henholdsvis immaterielle og materielle anlægsaktiver samt foretaget et skøn på, hvor stor en del af de skattemæssige underskud, der vil blive anvendt indenfor de kommende to år, er vi nu klar til at beregne den faktiske effekt af den nedsatte skatteprocent. For at opgøre reguleringen, er vi nødt til at opgøre den forventede udskudte skat for 2014 og 2015, for at se, hvornår forskelsværdierne udlignes. Vi sammenholder derfor den regnskabsmæssige og skattemæssige værdi. Når den samlede forskelsværdi i årene er kendt, kan vi nu beregne den nødvendige regulering for de enkelte år, hvor den udskudte skat videreføres til beskatning til en lavere skatteprocent.

	2013			2014			2015		
	Regnskabsmæssig værdi	Skattemæssig værdi	Forskelsværdi	Regnskabsmæssig værdi	Skattemæssig værdi	Forskelsværdi	Regnskabsmæssig værdi	Skattemæssig værdi	Forskelsværdi
Øvrige immaterielle	70.000	150.000	(80.000)	0	100.000	(100.000)	0	50.000	(50.000)
Driftsmidler	2.300.000	1.511.719	788.281	1.750.000	1.133.789	616.211	1.200.000	850.342	349.658
Lokaleindretning	250.000	210.000	40.000	200.000	140.000	60.000	150.000	70.000	80.000
Underskudsfrømførsel		8.953.906	(8.953.906)		8.953.906	(8.953.906)		7.453.906	(7.453.906)
Underskudsanvendelse					(1.500.000)	1.500.000		(2.000.000)	2.000.000
I alt	2.620.000	10.825.625	(8.205.625)	1.950.000	8.827.695	(6.877.695)	1.350.000	6.424.248	(5.074.248)
Udskudt skat beregnet med næste års skatteprocent		24,5%	(2.010.378)		23,5%	(1.616.258)		22,0%	(1.116.335)
Udskudt skat beregnet med årets skatteprocent		25,0%	(2.051.406)		24,5%	(1.685.035)		23,5%	(1.192.448)
Difference			41.028			68.777			76.114

Som det fremgår af ovenstående beregning, udgør selskabets regulering til den udskudte skat i alt 185.919 kr. Denne værdi fremkommer, når man lægger differencen mellem årets og næste års skatteprocent sammen for henholdsvis 2013, 2014 og 2015.

5. Krav til dokumentation for indregning af udskudte skatteaktiver/-forpligtelser

Som beskrevet tidligere i opgaven er det ikke givet, at man kan indregne et udskudt skatteaktiv i sit regnskab, blot fordi man har et. Det skal være sandsynligt, at man kan udligne de midlertidige forskelsværdier til at mindske fremtidige skattebetalinger, men hvilket reelt dokumentgrundlag skal et selskab kunne fremvise, for at indregne et skatteaktiv? Vi har nu gennemgået de teoretiske krav til indregning af et skatteaktiv, men hvilke krav bliver der stillet til virksomhedernes dokumentation i praksis?

5.1 Fondsrådets afgørelse vedrørende ”Regnskabskontrol af Spar Lolland A/S’ årsrapport for 2011”

Finanstilsynet udførte i februar 2012 en kontrol af Spar Lolland A/S’ årsrapport for 2011, som et led i den kontrol, som de udfører på Fondsrådets vegne i henhold til værdipapirsloven. Spar Lolland A/S havde i årsrapporten for 2011 indregnet et udskudt skatteaktiv på 162 mio.kr. på koncernniveau og i moderregnskabet et udskudt skatteaktiv på 178,5 mio. kr. Banken havde i de fire seneste regnskabsår genereret store underskud, hvorfor Finanstilsynet valgte at undersøge indregningen af det udskudte skatteaktiv nærmere. Som dokumentation for indregningen af skatteaktivet forelå budgetter for regnskabsårene 2012-2018, der viste at skatteaktivet ville blive anvendt i årene frem til og med 2018. Som det fremgår af vores redegørelse for indregningen af et skatteaktiv, jf. IAS 12, er det ikke nok at der foreligger dokumentation på at et skatteaktiv vil blive anvendt, der skal foreligge overbevisende dokumentation, hvis den relevante virksomhed har været tabsgivende for nylig. Når det skal vurderes, hvad udtrykket ”for nylig” refererer til rent tidsmæssigt, så har vi taget udgangspunkt i det regnskabsstandardens foreskriver, omkring at man skal medtage oplysninger i regnskabet, med begrundelse for indregningen af et skatteaktiv, hvis virksomheden har haft underskud i det aktuelle eller foregående regnskabsår. Det er derfor vores vurdering, at det er den samme periode, der gør sig gældende i fortolkningen af om virksomhed for nyligt har været tabsgivende.

Finanstilsynet gennemgik budgetterne for 2012-2018, som var bankens dokumentation på, at de fremadrettet ville kunne anvende det indregnede skatteaktiv til at modregning i fremtidige skattemæssige overskud genereret fra bankens drift. Efter gennemgangen konkluderede Finanstilsynet, at budgetterne ikke overbevisende var i stand til at dokumentere, at banken ville kunne gøre anvendelse af det fuldt indregnede skatteaktiv. Finanstilsynets vurdering var baseret på flere faktorer.

1. Finanstilsynet påpegede at budgetperioden på 7 år var for lang, IAS 12 fastlægger ikke nogen maksimalperiode for, hvornår et skatteaktiv skal anvendes indenfor. Finanstilsynet lægger dog vægt på, at der i IAS 36 vedrørende værdiforringelsestest af goodwill står, at det ikke er muligt at udarbejde detaljerede, konkrete og pålidelige budgetter ud over en 5-årig periode. Derfor var de af banken udarbejdede budgetter for 2017 og 2018 var for usikre til, at man fungerer som overbevisende dokumentation for anvendelsen af skatteaktivet i den periode.
2. Finanstilsynet påpegede derudover, at banken de seneste fem år havde leveret et gennemsnitligt årligt underskud på 90 mio.kr. De mente derfor ikke det syntes overbevisende, at banken indenfor en fem årig periode ville være i stand til at generere et akkumuleret skattemæssigt overskud på minimum 648 mio.kr., som ville være nødvendigt for at kunne udnytte de 162 mio.kr. som var indregnet som et skatteaktiv på balancedagen.
3. Finanstilsynet baserede også deres vurdering på, at banken de seneste to år 2010 og 2011 havde realiseret resultater med meget store negative afvigelser i forhold til de budgetter, der var urdarbejdet for årene. Finanstilsynet vurderede derfor, at banken ikke kunne dokumentere deres evne til at budgettere. Dette medvirkede til at Finanstilsynet såede tvivl til de budgetter, som banken havde udarbejdet som dokumentation for resultaterne for de kommende regnskabsår.
4. Derudover betvivlede Finanstilsynet nogle af de forudsætninger, som banken havde anvendt i budgetterne, de mente de var for generelle og udokumenterede. Derudover fremhævede Finanstilsynet at banken ikke havde inddraget dens historiske resultater i forbindelse med fastsætningen af forudsætningerne.
5. Til slut lagde Finanstilsynet vægt på, at bankens økonomiske situation var meget usikker, henset til at revisor i påtegningen på regnskabet havde afgivet en supplerende oplysning. Den supplerende oplysning beskrev, at bankens klassificering som en going concern i høj grad afhang af, at bankens handlingsplan skulle gennemføres som tiltænkt både økonomisk og tidsmæssigt.

Fondsrådet vurderede at ovenstående punkter bevirkede at banken ikke fulgte reglerne i IAS 12, og at de fejlagtigt havde indregnet et skatteaktiv, hvor de ikke var i stand til i overbevisende grad at dokumentere at aktivet ville kunne anvendes. Fondsrådet tilkendegav i deres afgørelse, at de var villige til, at overveje om dele af skatteaktivet ville kunne indregnes i årsregnskabet, såfremt Spar Lolland var i stand til at udarbejde nye budgetter, der overbevisende ville kunne dokumentere, at dele af skatteaktivet ville kunne udnyttes.

5.1.1 Faktiske krav til dokumentation for indregning af et skatteaktiv

Ud fra vores gennemgang af Finanstilsynets afgørelse vedrørende ”Regnskabskontrol af Spar Lolland A/S’ årsrapport 2011”, kan vi konkludere, at en virksomhed, der indenfor de seneste år har leveret negative resultater, skal kunne forelægge følgende dokumentation:

1. Et budget der viser, at det indregnede skatteaktiv kan blive anvendt indenfor de næste 5 år.
2. Selskabet skal kunne dokumentere, at de forudsætninger, der er anvendt i budgetterne, er overbevisende sandsynlige ved for eksempel at referere til historisk data, eksperters udtalelser, markedstendenser mv.
3. Selskabet skal kunne dokumentere, at de er i stand til at budgettere detaljeret, pålideligt og konkret, som typisk vil baseres på ledelsens historiske evne til at budgettere uden væsentlige afvigelser i forhold til realiserede tal.

Det er ligeledes vores vurdering, at selskaber, der kan dokumentere ovenstående punkter, er i stand til at indregne et skatteaktiv, selvom virksomheden for nyligt har været tabsgivende.

Det er vores vurdering, at kravet til dokumentationen for indregningen af et skatteaktiv i en ikke for nyligt tabsgivende virksomhed ikke er lige så højt. Hvor der til en for nyligt tabsgivende virksomhed skal være overbevisende dokumentation, skal der for en ikke for nyligt tabsgivende virksomhed være dokumentation for, at det er sandsynligt, at aktivet vil kunne anvendes. Vi mener derfor, at der i en ikke fornyligt tabsgivende virksomhed skal foreligge følgende dokumentation:

1. Et budget der viser, at det indregnede skatteaktiv kan blive anvendt indenfor de næste 5 år.
2. Selskabet skal kunne dokumentere at de forudsætninger, der er anvendt i budgetterne, er sandsynlige. Efter vores vurdering anses forudsætninger som sandsynlige, når de ikke afviger væsentlig fra historiske data, eksperters vurderinger, markedstendenser mv.
3. Selskabet skal kunne dokumentere, at de er i stand til at budgettere detaljeret, pålideligt og konkret. Dette baseres på selskabets historiske evne til at budgettere uden væsentlige afvigelser i forhold til realiserede tal.

5.2 Krav til dokumentation for ej indregnede skatteaktiver

Nu har vi belyst, hvilken form for dokumentation en virksomhed skal kunne foreligge ved indregningen af et skatteaktiv. Der er dog også krav til dokumentation i de tilfælde, hvor virksomheder vælger ikke at indregne deres skatteaktiv. Umiddelbart vil man måske tro, at en

virksomhed altid ville være interesseret i indregne et skatteaktiv, der kan dog i nogle virksomheder være incitament til at slanke balancen, for eksempel for at forbedre nøgletal.

5.2.1 Fondsrådets afgørelse vedrørende ”Indregning af udskudte skatteaktiver”

Fondsrådet traf i september 2006 afgørelse i en sag vedrørende en koncern, der havde undladt at indregne et skatteaktiv i dets koncernregnskab for 2005, på trods af at koncernen havde udnyttet en del af et fremførbart underskud i både 2004 og 2005. I koncernregnskabets ledelsesberetning fremgik det, at koncernen, som følge af udnyttelse af fremførbare underskud fra tidligere år samt grundet overgang til tonnagebeskatning, ikke havde nogen aktuel skatteomkostning i regnskabsåret. Der stod ligeledes oplyst, at koncernen ikke forventede at skulle betale skat de næste kommende par år. I to af koncernens datterselskaber stod der i ledelsesberetningerne, at virksomhederne havde ikke indregnede skatteaktiver, primært bestående af uudnyttede skattemæssige underskud. Ledelsen beskrev ligeledes, at de forventede, at kunne reetablere kapitalen i virksomhederne delvist i forbindelse med koncernens udnyttelse af de fremførbare underskud.

Fondsrådet vurderede, at virksomheden i årsrapporten for 2005 havde overtrådt bestemmelserne i IAS 12, ved ikke at indregne koncernens skatteaktiv. Følgende forhold mentes, at være overtrådt:

1. Fondsrådet vurderede, at det var sandsynligt, at der i koncernen ville være fremtidig skattepligtig indkomst til rådighed, hvori de uudnyttede skattemæssige underskud, ville kunne genindvindes. Regnskabsstandardens foreskriver at uudnyttede skattemæssige underskud skal indregnes, når det er sandsynligt, at de vil blive udnyttet i fremtiden, hvorfor koncernen burde have indregnet skatteaktivet i årsrapporten.

5.2.2 Faktiske krav til dokumentation for ej indregnede skatteaktiver

Efter vores gennemgang af fondsrådets afgørelse vedrørende ”Indregning af udskudte skatteaktiver”, kan vi konkludere, at der for ikke indregnede skatteaktiver skal foreligge følgende dokumentation:

1. Et budget der viser, at selskabet ikke er i stand til at anvende aktivet inden en eventuel udløbsdato eller indenfor en overskuelig fremtid. Det er vores vurdering, at budgetperioden bør være 5 år i lighed med perioden der anvendes til dokumentation for indregning af et skatteaktiv.

2. Forudsætningerne der ligger til grund for budgetterne skal være sandsynlige. Dette kan dokumenteres ved, at disse ikke i væsentlig grad afviger fra eksempelvis historisk data, eksperters udtalelser, markedstendenser mv.
3. Virksomheden skal dokumentere, at den er i stand til at udarbejde budgetter, der er detaljerede, pålidelige og konkrete. Dette vurderes på baggrund af virksomhedens historiske evne til at udarbejde budgetter, uden væsentlige afvigelser i forhold til realiserede tal.

Vi kan derfor til slut konkludere, at en virksomhed, der besidder udskudte skatteaktiver indregnede såvel som ikke-indregnede, skal udarbejde budgetter for en fem årig periode, der understøtter henholdsvis indregningen eller den manglende indregning.

6. Empirisk analyse af effekten fra den ændrede selskabsskatteprocent

I forbindelse med redegørelse for den regnskabsmæssige behandling af udskudte skatteaktiver og -forpligtelser kom vi bl.a. ind på standardens (IAS 12) udvidede målings- og oplysningskrav vedrørende selskabers udskudte skatteaktiver og -forpligtelser i forbindelse med den ændrede selskabsskattelov.

Vi vil i dette kapitel udvælge en række virksomheder, hvor det seneste årsregnskab indhentes og analyseres i forhold til den regnskabsmæssige behandling af de udskudte skatteaktiver og -forpligtelser i relation til målingen af disse, samt hvorvidt virksomhederne overholder standardens oplysningskrav. Dette analyseres for netop at få et samlet repræsentativt billede af, hvorvidt selskaber er bekendte med de udvidede målings- og oplysningskrav i situationer, hvor den anvendte skattesats ændres. Den regnskabsmæssige behandling er et område, som eksempelvis Fondsrådet har stor fokus på i forbindelse med deres stikprøvevise regnskabskontroller, hvorfor det er interessant at vide, hvorvidt der er flere virksomheder, som kunne modtage påbud/påtaler i relation til den regnskabsmæssige behandling af udskudte skatteaktiver og -forpligtelser.

I forlængelse heraf vil det blive analyseret, hvilken generel effekt den ændrede selskabsskatteprocent har på de danske årsrapporter. Det vil herunder blive analyseret, hvordan denne ændring eksempelvis påvirker selskabernes resultat i året, hvor den ændrede selskabsskat er vedtaget, samt hvordan relevante nøgletal som investorer typisk anvender som faktorer ved potentielle investeringer i virksomhederne, er påvirket.

Herudover er formålet med analysen at få et indtryk af, om der er områder i standarden som generelt kan fortolkes på forskellige måder, og derfor lede til forskellige oplysninger i regnskaberne. Vi vil herunder sammenholde IAS 12 med IFRS-modelregnskaber fra Deloitte, KPMG, PWC og EY for at få et billede af "best practice" i forbindelse med behandlingen af IAS 12.

Kapitlet inddeles i følgende underområder:

- Udvælgelse af virksomheder
- Oversigt over nøgletal
- Analyse af den enkelte virksomhed
- Analyse af effekten på nøgletal mv.
- Samlet overblik og delkonklusion
- Modelregnskaber sammenholdt med IAS 12
- Konklusion

6.1 Udvælgelse af virksomheder

Analysens population omfatter reelt set samtlige selskaber, som er omfattet af IAS 12's bestemmelser. Vi vil dog med analysen gerne have et billede af, hvordan den ændrede selskabsskatteprocent har påvirket store virksomheder, som typisk har indregnet større udskudte skatteaktiver og –forpligtelser.

Vi vælger derfor at tage udgangspunkt i OMXC20-aktieindekset, som er indekset over de 20 mest handlede aktier på Københavns Fondsbørs – ved udvælgelse af vores stikprøver. Indekset refererer til aktier og ikke regnskaber, hvorfor vi i analysen vælger at tage udgangspunkt i de bagvedliggende koncernregnskaber, herunder den øverste koncern, såfremt et koncernregnskab er aktuelt. Det vurderes, at vi på denne måde får det bedste udgangspunkt for virksomheder, der i stor grad har udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, som følge af komplicerede skatteopgørelser med et stort antal midlertidige forskelle, hvorfor det er disse virksomheder, der specielt er blevet berørt af den ændrede selskabsskatteprocent. Dette er samtidig en række virksomheder, som specielt er i offentlighedens bevågenhed, idet deres aktier er optaget til handel på et regulært marked, som alle har adgang til (Københavns Fondsbørs). Det må derfor formodes at være regnskaber, som i høj grad er brugervenlige og hvor de regnskabsafbyggende virksomheder har en generel interesse i at overholde gældende regnskabsstandarder mv. På baggrund af analysen vil vi derfor ikke konkludere på den samlede population, som omfatter alle selskaber, men udelukkende konkludere på, i hvor høj grad den ændrede selskabsskatteprocents betydning for IAS 12 påvirker OMXC20-indeksets virksomheder.

6.2 Oversigt over nøgletal

Nedenfor er indsat en oversigt over udvalgte nøgletal, som er udarbejdet på baggrund af C20-indeksets virksomheders seneste årsrapporter.

(mio kr.)

Virksomhed	Regnskabsår	Balancesum	Resultat	Årets skat	Effekt, skattepct.	Skatteaktiv	Skatteforpligtelse	Nettoaktiv/-forpligtelse
A.P. Møller Mærsk	2013	403.296	21.223	(18.186)	-	2.589	6.007	(3.418)
Carlsberg	2013	151.138	5.951	(1.894)	184	1.175	8.837	(7.662)
Chr. Hansen Holding ⁹	2012/13	10.196	1.043	(275)	57	68	459	(391)
Coloplast	2012/13	9.364	2.711	(914)	28	164	96	68
Danske Bank	2013	3.227.057	7.115	(2.944)	142	1.356	9.039	(7.683)
DSV	2013	23.100	1.571	(554)	(0,3%) / 6	430	411	19
FLSmidth & Co	2013	27.328	(784)	(186)	16	1.131	541	590
Genmab	2013	1.732	112	5	0	7	-	7
GN Store Nord	2013	8.963	735	(288)	11	502	403	99
Jyske Bank	2013	262.004	1.808	(493)	(0,6%) / 14	-	468	(468)
Nordea Bank	2013	826.200	3.664	(998)	61	79	747	(668)
Novo Nordisk	2013	70.337	25.184	(7.355)	(0,3%) / 98	4.231	672	3.559
Novozymes	2013	16.506	2.201	(558)	78	456	956	(500)
Pandora A/S	2013	9.275	2.220	(561)	57	276	471	(195)
TDC	2013	60.410	3.119	(399)	446	33	3.953	(3.920)
Topdanmark	2013	61.092	1.468	(407)	8	22	86	(64)
Tryg	2013	53.371	2.369	(620)	58	-	1.057	(1.057)
Vestas Wind Systems ¹	2013	42.074	(612)	(343)	7	1.156	156	1.000
William Demant Holding	2013	10.357	1.311	(401)	8	267	146	121

⁹ Selskabets seneste årsregnskab er aflagt i EUR. Nøgletallene er omregnet til DKK ved en anvendt valutakurs på 7,46 (officielle valutakurs pr. 31. december 2013 ifølge Nationalbanken) for at illustrere et sammenligneligt grundlag.

Ud fra de enkelte regnskaber er følgende nøgletal oplyst med følgende formål:

6.2.1 Regnskabsår

Det er kontrolleret, hvilken periode det seneste årsregnskab omfatter for at sikre at dette er berørt af den ændrede selskabsskatteprocent, som blev vedtaget den 26. juni 2013, og derfor har effekt for de regnskaber, der har balancedag efter denne dato.

6.2.2 Balancesum

Selskabets balancesum pr. balancedagen er oplyst for at illustrere skatteaktivet/-forpligtelsens andel af den samlede balance. Man kan hermed vurdere, hvorvidt dette udgør en væsentlig del af det samlede regnskab, hvorved eventuelle fejlvurderinger vedrørende skatteaktiver/-forpligtelser kunne have virkning på regnskabets retvisende billede.

6.2.3 Resultat

Selskabets resultat for perioden er medtaget for at give en indikation af, hvor stor en påvirkning den ændrede selskabsskatteprocent har på selskabets resultat.

Nøgletallet anvendes samtidig til vurdering af, om der er virksomheder, der har indregnet skatteaktiver på trods af historiske/nylige underskud, som umiddelbart taler imod aktivering af et skatteaktiv.

6.2.4 Årets skat

Selskabets skatteomkostning/-indtægt for perioden er medtaget for at illustrere den ændrede selskabsskatteprocents virkning på den samlede skat for perioden.

6.2.5 Effekt af den ændrede selskabsskatteprocent

Et af målene med analysen er at vurdere, i hvor stor grad den ændrede selskabsskatteprocent har påvirket de enkelte virksomheder, hvorfor dette nøgletal er medtaget til brug for sammenligning på tværs af virksomhederne.

6.2.6 Nettoskatteaktiv/-forpligtelse

Oplysninger omkring skatteaktiv/-forpligtelse er medtaget til vurdering af, om de enkelte virksomheder overholder standardens oplysningskrav afhængig af, om den enkelte virksomhed har et nettoaktiv eller – forpligtelse, samt om der er indregnet et skatteaktiv på trods af nyligt underskud mv.

6.3 Empirisk analyse af den ændrede selskabsskattelovs påvirkning

Som tidligere nævnt, vil vi i dette afsnit analysere, i hvor stor grad den ændrede selskabsskattelov har haft påvirkning på de enkelte C20-indeks virksomheders seneste regnskaber, som er aflagt efter at denne lovændring er trådt i kraft.

Vi vil analysere, hvilken direkte effekt den ændrede selskabsskatteprocent har haft, altså den effekt som indgår i årets skat som følge af regulering af et udskudt skatteaktiv/-forpligtelse.

Samtidig vil det blive analyseret, hvilken indirekte effekt den ændrede selskabsskatteprocent har haft. Med dette menes, hvorvidt de enkelte virksomheder overholder standardens (IAS 12) oplysningskrav vedrørende udskudte skatteaktiver/-forpligtelser samt oplysningskrav i forbindelse med en ændring af virksomheders skattesats. Det er derfor følgende punkter fra IAS 12 vi vil have fokus på i analysen:

1. Hvorvidt der ved måling af eventuelle udskudte skatteaktiver og –forpligtelser er taget højde for den ændrede selskabsskatteprocent (IAS 12.47)
2. Hvorvidt de væsentligste skatteomkostnings/-indtægtselementer er oplyst separat, herunder specielt hvorvidt den beløbsmæssige påvirkning på den udskudte skat som følge af den ændrede selskabsskatteprocent (IAS 12.79, 80, 81)
3. Hvorvidt virksomheden har oplyst beløbet på et udskudt skatteaktiv samt indikationer på, at det er forsvarligt at indregne, i tilfælde hvor et skatteaktiv overstiger en skatteforpligtelse, og hvor virksomheden for nyligt har været tabsgivende (IAS 12.82)

Punkt 1

Dette kan udelukkende kontrolleres ved at påse, at der i årsregnskabet fremgår en regulering af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser eksplicit som følge af den ændrede selskabsskatteprocent samt ved at kontrollere, at det fremgår af virksomhedens anvendte regnskabspraksis vedrørende udskudte skatteaktiver og –forpligtelser.

Punkt 2

Det kontrolleres, hvorvidt virksomheden i noten vedrørende årets skat har medtaget oplysning omkring den beløbsmæssige effekt fra den ændrede selskabsskatteprocent (ikke tilstrækkeligt udelukkende at vise den procentvise effekt, da ordlyden siger ”beløb” i standarden). Herunder er det vores vurdering, at denne oplysning skal gives i samme specifikation som ”aktuel skat” og ”ændring af udskudt skat”, og ikke udelukkende i afstemningen som IAS 12.81(c) stiller krav om. Herudover kontrolleres det, at virksomheden

har medtaget en ”redegørelse for ændringer i den anvendte skattesats sammenholdt med det foregående år”. Ved en redegørelse forstår vi en verbal beskrivelse af den trinvis nedsættelse af selskabsskatteprocenten. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, hvis virksomheden udelukkende viser den beløbsmæssige effekt. Der bør altså også skrives nogle linjer om lovændringen, og hvordan denne knytter sig til de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser. Herunder skal oplysningen være placeret i virksomhedens årsregnskab (altså som en del af beskrivelsen i den anvendte regnskabspraksis eller i noterne til årsregnskabet), da det ikke er tilstrækkeligt at oplyse herom i ledelsesberetningen.

Punkt 3

Såfremt virksomheden har indregnet et skatteaktiv, der overstiger en skatteforpligtelse, og virksomheden for nyligt har været tabsgivende (indeværende eller foregående år), kontrolleres det at virksomheden har medtaget oplysningskravene i IAS 12.82. Det er i denne forbindelse vores vurdering, at det ikke er tilstrækkeligt, at der blot er indeholdt et generisk afsnit under anvendt regnskabspraksis/beskrivelse af væsentlige ledelsesmæssige skøn, hvor der blot står, at disse indregnes, såfremt det er forsvarligt på baggrund af en vurdering ud fra budgetter el. lign., da dette ikke er en beskrivelse af de relevante indikationer. Vi mener derfor, at der bør tilføjes et subjektivt afsnit i noten for den udskudte skat, hvor der tages direkte stilling til værdien af de indregnede udskudte skatteaktiver, og hvilke indikationer, der ligger til grund for indregningen. Dette bør efter vores vurdering være særlige, nye forhold. Eksempelvis at virksomheden har fået tilført ny aktivitet.

Analysen vil følge rækkefølgen i standardens oplysningskrav, hvor det indledningsvist vil blive analyseret om den enkelte virksomhed overholder oplysningskravene i IAS 12.47 og afslutningsvist i IAS 12.82. Der vil herefter blive konkluderet på tværs af de enkelte virksomheder med henblik på at få svar på følgende:

- Hvordan er den samlede resultatmæssige påvirkning på C20-indeksets virksomheder – generel tendens?
- Hvilke virksomheder er påvirket mest/mindst af den ændrede selskabsskatteprocent?
- Overholder virksomhederne standardens oplysningskrav?
- Er det vores vurdering at nogle af de udvalgte virksomheder ville modtage påbud/påtaler ved en regnskabskontrol fra Fondsrådet?

Til vurdering af, hvorvidt de enkelte virksomheder efterlever de ovenfor nævnte punkter, anvendes følgende konklusioner:

6.3.1 A.P. Møller Mærsk

I "Note 5" i A.P. Møller Mærsk's årsregnskab er de væsentligste skatteomkostnings- og indtægtselementer separat oplyst. Der er taget udgangspunkt i det regnskabsmæssige resultat før skat og herefter redegøres for, hvilke elementer der skal korrigeres for, for at ramme den indregnede skat, med udgangspunkt i beregnet teoretisk 25% -skat. Der er herunder ikke oplyst om effekten af den ændrede selskabsskatteprocent – hverken beløbs- eller procentvis.

Det fremgår af årsregnskabets "Note 10", at der er indregnet et skatteaktiv bestående af midlertidige forskelle, samt et fremførbart underskud, som ikke overstiger den indregnede udskudte skatteforpligtelse. Samtidig har virksomheden ikke for nyligt været tabsgivende. Der er derfor ikke behov for yderligere begrundelse for indregning af det udskudte skatteaktiv, jf. IAS 12.82, da disse to faktorer ikke er opfyldt.

Ud fra gennemgangen af regnskabets note for henholdsvis den aktuelle- og udskudte skat, kan vi konkludere, at der ikke er medtaget oplysninger om den ændrede selskabsskatteprocents beløbsmæssige påvirkning på de indregnede udskudte skatteaktiver og –forpligtelser.

Det fremgår eksplicit af IAS 12.80(d), at "det beløb der vedrører ændringer i skattesatser eller indførelsen af nye skatter" skal oplyses separat, såfremt dette er et af de væsentligste skatteomkostnings-/indtægtselementer. Det er derfor spørgsmålet, om koncernen ikke vurderer, at ændringen af de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser er blandt de væsentligste. Det er i denne sammenhæng, som tidligere nævnt, vores vurdering, at dette er en oplysning som både objektivt og subjektivt forventes oplyst i et regnskab for en børsnoteret virksomhed, der har en vis offentlig bevågenhed.

Det fremgår yderligere af IAS 12.81, at der separat skal medtages "en redegørelse for ændringer i den anvendte skattesats sammenholdt med foregående regnskabsår". Ud fra standardens formulering skal dette oplyses, uanset om det er væsentligt eller ej. Det er herunder ikke afgrænset, om det kun er vedrørende den aktuelle skat eller også vedrørende udskudte skatteaktiver, hvorfor det rent objektivt må være vedrørende begge elementer.

Dette understøtter ovenstående konklusion omkring manglende oplysning i overensstemmelse med IAS 12.80 og 81. Som følge heraf er det derfor heller ikke muligt at konkludere på, hvorvidt virksomhedens udskudte skatteaktiver og –forpligtelser er mål til den ændrede selskabsskatteprocent i overensstemmelse med IAS 12.47. Den samlede konklusion vedrørende gennemgangen af A.P. Møller Mærskes årsregnskab er derfor, at IAS 12.47, 12.80 og 12.81 ikke overholdes, da nogle af de direkte nævnte oplysningskrav i standarden ikke er medtaget i årsregnskabet, samt at IAS 12.82 ikke er relevant pga. forholdet mellem det udskudte skatteaktiv og skatteforpligtelse, idet virksomheden ikke for nyligt har været tabsgivende.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
X	X	X	I/A

6.3.2 Carlsberg

I Carlsbergs årsregnskab, "Section 6.1" er de væsentligste skatteomkostnings- og indtægtslementer oplyst separat. Carlsberg har herunder direkte oplyst, at effekten af den ændrede selskabsskatteprocent udgør 108 mio. kr. (indtægt). Herved kan vi konkludere, at virksomheden har taget højde for den ændrede selskabsskatteprocent ved måling af de udskudte skatteaktiver og – forpligtelser, samt at virksomheden overholder IAS 12.80's krav om separat oplysning om den beløbsmæssige effekt af den ændrede selskabsskatteprocent.

Årsregnskabets "Section 6.2" viser, at der er indregnet et skatteaktiv bestående af midlertidige forskelle, samt et fremførbart underskud, som sammenlagt ikke overstiger den indregnede udskudte skatteforpligtelse. Herudover har virksomheden ikke for nyligt har været tabsgivende, hvorfor der ikke er behov for yderligere begrundelse for indregning af det udskudte skatteaktiv, jf. IAS 12.82.

Carlsberg skriver yderligere i regnskabet, at "årets skat omfatter aktuel skat og ændringer i udskudt skat, herunder som et resultat af den ændrede selskabsskatteprocent". Som tidligere nævnt fremgår det af IAS 12.81, at der separat skal oplyses "en redegørelse for ændringer i den anvendte skattesats sammenholdt med foregående regnskabsår". Det er derfor vores konklusion, at Carlsbergs regnskab delvist mangler oplysninger vedrørende dette punkt, da redegørelsen er mangelfuld (det ville være god skik at nævne i hvilken grad selskabsskatteprocenten er ændret), og der ikke er sket en "sammenholdelse med foregående regnskabsår".

Den samlede konklusion for Carlsbergs regnskab er derfor, at IAS 12.47 og 12.80 overholdes, der er bemærkninger til IAS 12.81, samt at IAS 12.82 ikke er relevant.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
			I/A

6.3.3 Chr. Hansen Holding

Hvis vi ser på "Note 9" til årsregnskabet for Chr. Hansen Holding, er der her specificeret, hvor stor en del af den samlede resultatførte skat, der består af henholdsvis aktuel og udskudt skat. Samtidig er der i noten opstillet en afstemning mellem den effektive – og den nominelle skattesats i overensstemmelse med IAS 12.81c. I afstemningen fremgår den beløbsmæssige effekt af den ændrede selskabsskatteprocent, som udgør en indtægt på 57,4 mio.kr., der dermed har en positiv effekt på den effektive skat. Det er dog vores vurdering at regnskabsstandarder mener at den beløbsmæssige værdi af effekten af den ændrede skatteprocent, skal indgå som en del af opgørelsen af årets skat.

Vi kan dog konkludere, at virksomheden har taget højde for den ændrede selskabsskatteprocent ved måling af de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, samt at virksomheden har oplyst om den ændrede selskabsskatteprocents beløbsmæssige effekt på de indregnede skatteaktiver og –forpligtelser.

I forlængelse heraf, har virksomheden i ledelsesberetningen medtaget et afsnit vedrørende "finansielle poster og skat". I dette afsnit er følgende oplyst: "... Den effektive skatteprocent blev reduceret med 4 procentpoint gennem en engangsjustering af udskudt skat som følge af en ændring af den danske selskabsskat fra 25% til 22% frem mod regnskabsåret 2015/16". Som vi indledningsvist bemærkede, vurderer vi ikke, at det er tilstrækkeligt at medtage denne oplysning i ledelsesberetning, da den ikke indgår som en del af årsregnskabet, men blot en del af årsrapporten. En sådan oplysning skal fremgå af årsregnskabets noter, da regnskabsstandarder krav knytter sig til selve årsregnskabet.

I regnskabets "Note 22" fremgår det, at der er indregnet et skatteaktiv bestående af midlertidige forskelle samt et fremførbart underskud, som sammenlagt ikke overstiger den indregnede udskudte skatteforpligtelse. Samtidig fremgår det af resultatopgørelsen, at virksomheden ikke for nyligt har været tabsgivende, hvorfor der ikke er behov for yderligere begrundelse for indregning af det udskudte skatteaktiv, jf. IAS 12.82.

På baggrund af ovenstående kan vi konkludere, at Chr. Hansen Holding overholder både kravet om måling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser til den gældende skattesats, at virksomheden ikke fuldt ud overholder oplysningskravene i IAS 12.80, at de ikke overholder oplysningskravene i IAS 12.81, idet redegørelsen er placeret i ledelsesberetningen og ikke årsregnskabet, samt at oplysningskravene i IAS 12.82 ikke er relevante som følge af forholdet mellem udskudte skatteaktiver og –forpligtelser.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	!	✗	I/A

6.3.4 Coloplast

Kigger vi på "Note 5" til årsregnskabet for Coloplast, er det specificeret, hvor stor en del af den samlede resultatførte skat, der består af henholdsvis aktuel og udskudt skat. Herunder er det specificeret, at den udskudte skat er ændret med 28 mio.kr. (indtægt) som følge af den ændrede selskabsskatteprocent. Herved kan vi se, at virksomheden har taget højde for den ændrede selskabsskatteprocent ved måling af de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, samt at der er oplyst om den ændrede selskabsskatteprocents beløbsmæssige påvirkning på de indregnede skatteaktiver og –forpligtelser i overensstemmelse med IAS 12.80.

I forlængelse heraf har virksomheden i ledelsesberetningen medtaget et afsnit vedrørende "nedsættelse af den danske selskabsskat", hvori der er redegjort for ændringen af den danske selskabsskat, samt hvordan denne har påvirket den udskudte skat.

Som tidligere nævnt vurderer vi dog, at det ikke er tilstrækkeligt at medtage denne oplysning i ledelsesberetningen, men at oplysningen bør fremgå som en del af noterne på lige vilkår med de øvrige oplysningskrav.

I regnskabs "Note 11" fremgår det, at der er indregnet et skatteaktiv bestående af midlertidige forskelle samt et fremførbart underskud, som sammenlagt overstiger den indregnede udskudte skatteforpligtelse, hvorfor forudsætningen for oplysningskravet i IAS 12.82 delvist er opfyldt. Det fremgår af virksomhedens resultatopgørelse, at denne hverken har været tabsgivende i indeværende eller forudgående år, hvorfor der ikke er behov for yderligere begrundelse for indregning af det udskudte skatteaktiv.

På baggrund af ovenstående kan vi konkludere, at Coloplast overholder både kravet til måling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, jf. IAS 12.47, og overholder oplysningskravene i IAS 12.80, men ikke

oplysningskravet, jf. IAS 12.81, samt at oplysningskravene i IAS 12.82 ikke er relevante som følge af, at virksomheden ikke for nyligt har været tabsgivende.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	✓	✗	I/A

6.3.5 Danske Bank

I årsregnskabets "Note 10" er det specificeret, hvor stor en del af den samlede resultatførte skat, der består af henholdsvis aktuel og udskudt skat. Herunder er det specificeret, at den udskudte skat er ændret med 142 mio.kr. (indtægt) som følge af den ændrede selskabsskatteprocent. Herved kan vi se, at virksomheden har taget højde for den ændrede selskabsskatteprocent ved måling af de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, samt at der er oplyst om den ændrede selskabsskatteprocents beløbsmæssige påvirkning på de indregnede skatteaktiver og –forpligtelser.

I forlængelse heraf skal virksomheden i overensstemmelse med IAS 12.81 medtage en redegørelse for ændringen af den anvendte skattesats, sammenholdt med foregående år. Dette fremgår ikke af virksomhedens årsrapport i en sådan grad, at vi vurderer punktet som værende overholdt.

I regnskabets "Note 23" fremgår det, at der er indregnet et skatteaktiv bestående af midlertidige forskelle samt et fremførbart underskud, som sammenlagt ikke overstiger den indregnede udskudte skatteforpligtelse. Det fremgår af virksomhedens resultatopgørelse, at denne hverken har været tabsgivende i indeværende eller forudgående år. Der er ikke behov for yderligere begrundelse for indregning af det udskudte skatteaktiv.

På baggrund af ovenstående kan vi konkludere, at Danske Bank overholder både kravet til måling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, jf. IAS 12.47, og overholder oplysningskravene i IAS 12.80, samt at oplysningskravene i IAS 12.82 ikke er relevante som følge af, at virksomheden ikke for nyligt har været tabsgivende. Vi har dog bemærket, at virksomheden ikke overholder oplysningskravene i IAS 12.81, idet der ikke er indeholdt en "redegørelse for ændringer i anvendt(e) skattesats(er) sammenholdt med det foregående regnskabsår".

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	✓	✗	I/A

6.3.6 DSV

Ser vi på "Note 5.2" til DSV's årsregnskab er der her specificeret, hvor stor en del af den samlede resultatførte skat, der består af henholdsvis aktuel og udskudt skat. Herunder er der i noten opstillet en afstemning mellem den effektive skatteskat og den nominelle skattesats i overensstemmelse med IAS 12.81(c), hvoraf det fremgår, at den effektive skatteprocent er påvirket af ændringen i selskabsskatteprocenten med 0,3% (indtægt). Der er derfor taget højde for den ændrede selskabsskatteprocent ved målingen af de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser. Det skal her bemærkes, at virksomheden ikke har anført den ændrede selskabsskatteprocents beløbsmæssige påvirkning på den udskudte skat, som standarden direkte stiller direkte krav om, hvorfor oplysningskravet ikke er overholdt.

I noten fremgår det desuden, at der er indregnet et skatteaktiv bestående af midlertidige forskelle samt et fremførbart underskud, som sammenlagt overstiger den indregnede udskudte skatteforpligtelse, hvorfor første forudsætning i IAS 12.82 er opfyldt. Det fremgår af virksomhedens resultatopgørelse, at denne hverken har været tabsgivende i indeværende eller forudgående år, som er den anden forudsætning. Der er der ikke behov for yderligere begrundelse for indregning af det udskudte skatteaktiv.

Ud fra gennemgangen af regnskabets note for henholdsvis den aktuelle- og udskudte skat, kan vi konkludere, at der er oplyst om den ændrede selskabsskatteprocents effekt på de indregnede skatteaktiver og –forpligtelser, dog ikke den beløbsmæssige effekt, som standarden direkte stiller krav om. I forlængelse heraf skal virksomheden i overensstemmelse med IAS 12.81 medtage en redegørelse for ændringen af den anvendte skattesats, sammenholdt med foregående år. Dette fremgår ikke af virksomhedens årsrapport i en sådan grad, at vi vurderer punktet som værende overholdt.

På baggrund af ovenstående kan vi konkludere, at DSV overholder kravet til måling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, jf. IAS 12.47, at de ej overholder oplysningskravene i IAS 12.80 og 12.81 samt at oplysningskravene i IAS 12.82 ikke er relevante som følge af, at virksomheden ikke for nyligt har været tabsgivende.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	✗	✗	I/A

6.3.7 FLSmidth & Co

Hvis vi ser på "Note 26" til årsregnskabet er der her specificeret, hvor stor en del af den samlede resultatførte skat, der består af henholdsvis aktuel og udskudt skat. Herunder fremgår det, at den ændrede selskabsskatteprocent har haft en påvirkning på 16 mio.kr. (indtægt), som følge af dennes påvirkning på de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser. Virksomheden har derfor oplyst om den beløbsmæssige effekt af den ændrede selskabsskatteprocent samt illustreret, at der er taget højde for den ændrede selskabsskatteprocent ved måling af de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser. Dog har virksomheden ikke herudover givet oplysninger om den ændrede selskabsskatteprocent, hvilket IAS 12.81 stiller krav om, hvorfor denne ikke vurderes at være opfyldt.

Det fremgår af "note 27", at der er indregnet et skatteaktiv bestående af midlertidige forskelle samt et fremførbart underskud, som sammenlagt overstiger den indregnede udskudte skatteforpligtelse, hvorfor første forudsætning i IAS 12.82 er opfyldt. Det fremgår af virksomhedens resultatopgørelse, at denne er tabsgivende i indeværende år, idet der er realiseret et underskud på 784 mio.kr. Begge forudsætninger for oplysningskravene i IAS 12.82 er derfor opfyldt, hvorfor virksomheden skal "oplyse beløbet for et udskudt skatteaktiv, og hvilke informationer der indikerer, at det bør indregnes".

Gennemlæsningen af virksomhedens regnskab viser, at der i forbindelse med beskrivelsen af væsentlige ledelsesmæssige skøn, er medtaget et afsnit vedrørende udskudte skatteaktiver og –forpligtelser. Her skriver ledelsen, at "udskudte skatteaktiver er indregnet, hvis det er sandsynligt, at der vil være fremtidig skattepligtig indkomst, som de midlertidige forskelle og fremførbare underskud kan fradrages i. Til dette formål estimerer ledelsen de kommende års indtjening på baggrund af budgetter". Det er vores vurdering, at denne ordlyd er meget generisk, hvor der ikke tages aktiv stilling til det indregnede skatteaktiv. FLSmidth burde efter vores vurdering uddybe disse overvejelser mere, da ovenstående ikke oplyser om, hvilke indikationer der er på, at det er forsvarligt at indregne et skatteaktiv på 1,1 mia.kr., samt at der ikke er givet oplysninger om, hvilke indikationer ledelsen mener er tilstede for, at dette skatteaktiv kan anvendes. Til sammenligning var det Fondsrådets vurdering, i forbindelse med regnskabskontrollen for Spar Lolland A/S, at "det efter Fondsrådets vurdering ikke er tilstrækkeligt, at der er tale om en going concern virksomhed, der har budgetter, hvori der regnes med overskud på en årrække", men at "virksomheden skal også efter Fondsrådets opfattelse kunne dokumentere, at der er sket nogle ændringer,

der indikerer, at virksomheden i modsætning til tidligere kan generere overskud, og at man kan fæste lid til dens budgetter”.

Ud fra gennemgangen af regnskabets note for henholdsvis den aktuelle- og udskudte skat, kan vi konkludere, at der er oplyst om den ændrede selskabsskatteprocents effekt på de indregnede skatteaktiver og – forpligtelser. Virksomheden i overensstemmelse med IAS 12.81 medtage en redegørelse for ændringen af den anvendte skattesats, sammenholdt med foregående år. Dette fremgår ikke af virksomhedens årsregnskab i en sådan grad, at vi vurderer punktet som værende overholdt.

Virksomheden har yderligere indregnet et udskudt skatteaktiv på 1,1 mia.kr., som netto overstiger de indregnede skatteforpligtelser med 600 mio.kr., på trods af virksomheden er tabsgivende i indeværende år. Herudover er begrundelsen for indregning af det udskudte skatteaktiv begrænset og mangelfuld, hvorfor det vurderes, at oplysningskravene i IAS 12.82 ikke overholdes.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	✓	✗	✗

6.3.8 Genmab

Hvis vi ser på ”Note 2.4” til årsregnskabet er der her specificeret, hvor stor en del af den samlede resultatførte skat, der består af henholdsvis aktuel og udskudt skat. I noten er det bemærkelsesværdigt, at der ikke er anført nogen oplysninger omkring den beløbsmæssige påvirkning fra den ændrede selskabsskatteprocent. Det er derfor ikke muligt at vurdere, hvorvidt de indregnede udskudte skatteaktiver og – forpligtelser er målt til den ændrede selskabsskatteprocent. Vi kan konkludere, at der ikke er medtaget tilstrækkelige oplysninger i henhold til IAS 12.80 og 12.81, da der heller ikke i årsrapporten er redegjort for den ændrede selskabsskatteprocent.

I noten fremgår det desuden, at der er indregnet et skatteaktiv bestående af midlertidige forskelle samt et fremførbart underskud, som sammenlagt overstiger den indregnede udskudte skatteforpligtelse, hvorfor første forudsætning i IAS 12.82 er opfyldt. Det fremgår af virksomhedens resultatopgørelse, at denne for nyligt har været tabsgivende (underskud i 2012), hvorfor der er behov for yderligere begrundelse for indregning af det udskudte skatteaktiv i overensstemmelse med IAS 12.82. Virksomheden skriver i ”ledelsens vurderinger og skøn”, at skatteaktiver og fremførbare underskud kun indregner disse, såfremt ledelsen vurderer, at kan modregnes i en skattepligtig indkomst i den nærmeste fremtid. Denne vurdering

er foretaget på baggrund af budgetter og strategiplaner for de kommende år. Som tidligere nævnt stiller standarden krav om, at der skal indgå en beskrivelse af de indikationer der er tilstede for, at disse kan indregnes i tilfælde, hvor virksomheden for nyligt har været tabsgivende. Ovenstående begrundelse vurderes ikke at være tilstrækkelig, hvorfor det vurderes, at virksomheden ikke overholder oplysningskravene i IAS 12.82. Der henvises i denne sammenhæng til analysen for FLSmidt & Co., hvor vi netop også kom ind på Fondsrådets vurdering af, hvilke informationer der skal foreligge for at kunne indregne et udskudt skatteaktiv i den pågældende situation.

Ud fra gennemgangen af regnskabs note for henholdsvis den aktuelle og udskudte skat, kan vi konkludere, at der ikke er oplyst om den ændrede selskabsskatteprocents effekt på de indregnede skatteaktiver og –forpligtelser, hvorfor det ikke kan ses, at der er taget højde for denne ændring ved måling af det udskudte skatteaktiv. Samtidig er der ikke medtaget en redegørelse for ændringen af den anvendte skattesats, og oplysningskravene ved indregning af skatteaktiver i en for nyligt tabsgivende virksomhed er ikke overholdt.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
X	X	X	X

6.3.9 GN Store Nord

I regnskabs note 10 fremgår det, at ud af den samlede ændring i udskudt skat vedrører 11 mio.kr. (en indtægt) effekten fra den ændrede selskabsskatteprocent.

I forlængelse heraf skal virksomheden i overensstemmelse med IAS 12.81 medtage en redegørelse for ændringen af den anvendte skattesats sammenholdt med foregående år. Dette fremgår ikke af virksomhedens årsrapport i en sådan grad, at vi vurderer punktet som værende overholdt.

På baggrund heraf kan vi derfor konkludere, at virksomheden har taget højde for den ændrede selskabsskatteprocent ved måling af de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, samt at der er oplyst omkring den ændrede selskabsskatteprocents beløbsmæssige effekt.

Af note 15 til årsregnskabet, hvor virksomheden har specificeret, hvilke poster de midlertidige forskelle, der danner grundlag for de indregnede skatteaktiver og –forpligtelser, hviler på. Det fremgår, at der er indregnet et skatteaktiv bestående af midlertidige forskelle samt et fremførbart underskud, som

sammenlagt overstiger den indregnede udskudte skatteforpligtelse, hvorfor første forudsætning i IAS 12.82 er opfyldt.

Det fremgår af virksomhedens resultatopgørelse, at den hverken har været tabsgivende i indeværende eller forudgående år, som er den anden forudsætning. Der er der ikke behov for yderligere begrundelse for indregning af det udskudte skatteaktiv.

På baggrund af ovenstående kan vi konkludere, at GN Store Nord overholder kravet til måling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, jf. IAS 12.47, at de overholder oplysningskravene i IAS 12.80, men ikke IAS 12.81, samt at oplysningskravene i IAS 12.82 ikke er relevante som følge af, at virksomheden ikke for nyligt har været tabsgivende.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	✓	✗	I/A

6.3.10 Jyske Bank

I regnskabet note 10 har virksomheden oplyst om de væsentligste skatteomkostningselementer samt opstillet en afstemning mellem den nominelle og effektive skatteprocent. Herunder er det bemærkelsesværdigt, at virksomheden ikke har vist den beløbsmæssige effekt af den ændrede selskabsskatteprocent som et af de væsentligste skatteomkostningselementer, men at de har vist den procentvise påvirkning på den effektive skatteprocent. Standarden stiller direkte krav om, at den beløbsmæssige effekt skal vises, hvorfor dette ikke er korrekt oplyst. Dog kan vi på baggrund af ovenstående konkludere, at der er taget højde for den ændrede selskabsskatteprocent ved måling af de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser.

I forlængelse heraf stiller standarden krav om, at der i regnskabet skal medtages en redegørelse for ændringen af den anvendte skattesats sammenholdt med foregående år. Dette fremgår ikke af virksomhedens årsrapport i en sådan grad, at vi vurderer punktet som værende overholdt.

Af note 23 til regnskabet fremgår det, at virksomheden udelukkende har indregnet en skatteforpligtelse, hvorfor oplysningskravene i henhold til IAS 12.82 ikke er relevante.

På baggrund af ovenstående kan vi konkludere, at Jyske Bank overholder kravet til måling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, jf. IAS 12.47, men at kravene ifølge IAS 12.80 og 12.81 ikke er overholdt.

Oplysningskravene i IAS 12.82 er ikke relevante som følge af, at der udelukkende er indregnet udskudte skatteforpligtelser.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	✗	✗	I/A

6.3.11 Nordea Bank Danmark

I regnskabs note 10 fremgår det, at ud af den samlede ændring i udskudt skat, vedrører 61 mio.kr. (en indtægt) effekten fra den ændrede selskabsskatteprocent. Denne oplysning er givet som led i den talmæssige afstemning mellem den nominelle og effektive skat, og ikke givet som en særskilt oplysning i specifikationen af de væsentligste skatteomkostningselementer, hvilket vi vurderer som værende mest hensigtsmæssigt. IAS 12.80 vurderes derfor ikke som værende tilfredsstillende opfyldt. Dog kan vi på baggrund af ovenstående konkludere, at der er taget højde for den ændrede selskabsskatteprocent ved måling af de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser.

I forlængelse heraf skal virksomheden i overensstemmelse med IAS 12.81 medtage en redegørelse for ændringen af den anvendte skattesats sammenholdt med foregående år. Dette fremgår ikke af virksomhedens årsrapport i en sådan grad, at vi vurderer punktet som værende overholdt. Ud fra noten fremgår desuden specifikation af virksomhedens indregnede skatteaktiver og –forpligtelser, hvor det fremgår at disse omfatter et skatteaktiv bestående af midlertidige forskelle og et mindre fremførbart underskud, samt en udskudt skatteforpligtelse, der overstiger det indregnede aktiv. Der er ikke behov for yderligere begrundelse for indregning af det udskudte skatteaktiv i henhold til IAS 12.82.

På baggrund af ovenstående kan vi konkludere, at Nordea Bank Danmark overholder kravet til måling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, jf. IAS 12.47, samt at de til dels overholder oplysningskravene i IAS 12.80, men efter vores vurdering burde medtage den beløbsmæssige effekt af den ændrede selskabsskatteprocent i samme skema, hvor de væsentligste skatteomkostningselementer vises. Virksomheden overholder ikke IAS 12.81, da der ikke er medtaget en redegørelse for den ændrede selskabsskatteprocent. Herudover er oplysningskravene i IAS 12.82 ikke relevante som følge af, at virksomheden ikke har indregnet et skatteaktiv, der overstiger den indregnede forpligtelse.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	!	✗	I/A

6.3.12 Novo Nordisk

I regnskabsnote 2.4 fremgår det, at den ændrede selskabsskatteprocent har haft en påvirkning på den effektive skatteprocent på 0,3 % (indtægt). Novo Nordisk har udelukkende oplyst den procentvise effekt og ikke den beløbsmæssige effekt, hvorfor oplysningskravet i relation hertil ikke er opfyldt. Denne oplysning er desuden givet som led i den talmæssige afstemning mellem den nominelle og effektive skat, og ikke givet som en særskilt oplysning i specifikationen af de væsentligste skatteomkostningselementer (med beløbsangivelse), hvilket vi vurderer som værende mest hensigtsmæssigt. Dog kan vi på baggrund af ovenstående konkludere, at der er taget højde for den ændrede selskabsskatteprocent ved måling af de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser.

I forlængelse heraf skal virksomheden i overensstemmelse med IAS 12.81 medtage en redegørelse for ændringen af den anvendte skattesats, sammenholdt med foregående år. Dette fremgår ikke af virksomhedens årsrapport i en sådan grad, at vi vurderer punktet som værende overholdt.

I noten har Novo Nordisk yderligere specificeret, hvilke typer af midlertidige forskelle (regnskabsposter eller fremførbart underskud) de indregnede skatteaktiver og –forpligtelser vedrører, hvor det fremgår, at der er indregnet et skatteaktiv bestående af midlertidige forskelle samt et fremførbart underskud, som sammenlagt overstiger den indregnede udskudte skatteforpligtelse, hvorfor første forudsætning i IAS 12.82 er opfyldt. Det fremgår af virksomhedens resultatopgørelse, at den hverken har været tabsgivende i indeværende eller forudgående år, som er den anden forudsætning. Der er ikke behov for yderligere begrundelse for indregning af det udskudte skatteaktiv.

På baggrund af ovenstående kan vi konkludere, at Novo Nordisk overholder kravet til måling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, jf. IAS 12.47. Virksomheden overholder ikke oplysningskravene i IAS 12.80, idet den beløbsmæssige effekt fra den ændrede selskabsskatteprocent ikke er medtaget. Virksomheden overholder desuden ikke IAS 12.81, da der ikke er medtaget en redegørelse for den ændrede selskabsskatteprocent. Herudover er oplysningskravene i IAS 12.82 ikke relevante som følge af, at virksomheden ikke har indregnet et skatteaktiv, der overstiger den indregnede forpligtelse.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	✗	✗	I/A

6.3.13 Novozymes

I koncernregnskabet for Novozymes for 2013 "note 4.6" har Novozymes specificeret årets skat ud på de mest betydelige elementer. Af denne specifikation fremgår det, at koncernen har haft en skatteindtægt på i alt 78 mio.kr. i forbindelse ændringen af den danske selskabsskatteprocent. Dette bevidner om at Novozymes har foretaget målingen af udskudte skatteaktiver i forhold til, hvilken skattesats der gør sig gældende på tidspunktet for udligningen af de midlertidige forskelle, som den udskudte skat består af. Dette er i overensstemmelse med målingskravet, jf. IAS 12.47.

Novozymes overholder imidlertid ikke oplysningskravene i IAS 12.81, da de ikke har medtaget en redegørelse for ændringen af den danske skatteprocent i koncernregnskabet.

Koncernens regnskab indeholder også en opgørelse af de poster, som de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser hviler på. Specifikationen indgår ligeledes i "note 4.6", og den viser at koncernen besidder en netto udskudt skatteforpligtelse på i alt 517 mio.kr. Da der i koncernen er større skatteforpligtelser end skatteaktiver, falder koncernen ikke ind under kravet i IAS 12.82 om redegørelse for indikationer på, at det indregnede skatteaktiv kan anvendes i fremtiden.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	✓	✗	I/A

6.3.14 Pandora

I årsrapporten for Pandora koncernen i "note 2.5" har koncernen specificeret årets indregnede skatteomkostninger ud på de væsentligste elementer. Det fremgår heraf, at den ændrede danske skatteprocent har bidraget med en skatteindtægt på i alt 57 mio.kr. i 2013.

Eftersom der er indregnet en effekt af den ændrede skatteprocent, vurderes det at Pandora koncernen har målt sine udskudte skatteaktiver og –forpligtelser til den skattesats, som er gældende på det tidspunkt man vurderer at udligningen af de midlertidige forskelle vil ske. Vi vurderer derfor at koncernen opfylder kravet i IAS 12.47.

Pandora koncernen overholder dog ikke oplysningskravet i IAS 12.81(d), da de ikke har medtaget en redegørelse for ændringen af skattesatsen mellem de to præsenterede regnskabsår.

Af "note 2.5" fremgår en specifikation af, hvilke poster koncernens skatteaktiver og –forpligtelser hviler på. Det fremgår ligeledes heraf, at koncernen har en netto udskudt skatteforpligtelse, hvorfor en redegørelse for indregningen af udskudte skatteaktiver i henhold til IAS 12.82 ikke er relevant.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	✓	✗	I/A

6.3.15 TDC

TDC har specificeret årets skatteomkostning på 399 mio.kr. i årsregnskabet's "note 10". Specifikationen af årets skatteomkostninger viser at ændringen af skatteprocenten i Danmark har medført en indtægt på 446 mio.kr. på koncernniveau.

Eftersom TDC har indregnet en indtægt på 446 mio.kr., kan vi konkludere, at de har målt koncernens netto udskudte skatteforpligtelse til den skatteprocent, der er gældende på det forventede tidspunkt for de midlertidige forskelles udligning. Målingen af forpligtelsen, til den forventede gældende skattesats på udligningstidspunktet, er i overensstemmelse med kravet, jf. IAS 12.47.

I forlængelse af "note 10" har TDC skrevet en forklaring på, at den ændrede skattesats skyldes en nedsættelse af den danske skattesats, som trinvist bliver nedsat over en tre-årig periode i overensstemmelse med IAS 12.81.

Derudover indeholder noten oplysninger om, hvilke poster de midlertidige forskelle, der udgør den udskudte skat, hviler på. Da TDC koncernen har en netto skatteforpligtelse på 3.920 mio.kr., er redegørelsen vedrørende indregning af skatteaktiver jf. IAS 12.82 ikke relevant.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	✓	✓	I/A

6.3.16 Topdanmark

Af Topdanmark koncernens årsrapport fremgår det, at man i 2013 har haft en skatteomkostning på i alt 407 mio.kr. Skatteomkostningerne er specificeret i "note 13" til årsregnskabet. Specifikationen af årets skat indeholder ikke nogen oplysninger om effekten af den ændrede skatteprocent. Oplysningen indgår dog i den beløbsmæssige afstemning mellem årets skatteomkostninger og resultatet før skat ganget med den aktuelle skatteprocent på 25%. Det er vores opfattelse, at oplysningen om effekten af den ændrede skatteprocent, i henhold til IAS 12.80(d), bør indgå som en del af specifikationen af årets skatteomkostning.

Som beskrevet ovenfor har koncernen indregnet en effekt af den ændrede skatteprocent, hvorfor vi må antage at de har indregnet deres udskudte skatteaktiver og –forpligtelser til den gældende skatteprocent på tidspunktet for den forventede udligning af forskellene.

I henhold til IAS 12.81 skal årsregnskabet indeholde en redegørelse for ændringer i anvendte skattesatser sammenholdt med det foregående regnskabsår. Disse oplysninger indgår dog ikke i Topdanmarks årsregnskab. Det kan derfor konkluderes, at koncernregnskabet ikke overholder regnskabsstandardens oplysningskrav.

Da koncernen har en nettoskatteforpligtelse indregnet i årsregnskabet, falder den ikke ind under bestemmelserne i IAS 12.82, og oplysningskravet er derfor irrelevant for regnskabet.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	!	✗	I/A

6.3.17 Tryg

Af "note 10" til årsregnskabet fremgår en specifikation af Trygs skatteomkostninger, hvor effekten af den ændrede skatteprocent fremgår på en særskilt linje, hvilket er i overensstemmelse med bestemmelserne i IAS 12.80(d).

Ledelsen har i den anvendte regnskabspraksis, under afsnittet "regnskabsmæssige skøn", inddraget en redegørelse for, hvorfor der er sket ændringer i de anvendte skattesatser. Det kan derved konkluderes, at oplysningskravene i IAS 12.81 er overholdt.

Da der i noten for årets skat er oplyst effekten af den ændrede skattesats, vurderes det, at Tryg aktivt har taget stilling til udligningstidspunktet for de midlertidige forskelle, som kræves, jf. IAS 12.47.

I årsregnskabet's "note 23" har Tryg specificeret, hvad henholdsvis den udskudte skatteforpligtelse og det udskudte skatteaktiv hviler på. Det fremgår heraf, at Tryg har en netto skatteforpligtelse, og falder derfor ikke ind under oplysningskravene, jf. IAS 12.82.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	✓	✓	I/A

6.3.18 Vestas Wind Systems

I årsregnskabet's "note 11" har koncernen specificeret årets skatteomkostninger/-indtægter i henhold til IAS 12.79. Af denne specifikation fremgår det, at ændringen af den danske selskabsskatteprocent har medført en ændring på i alt 7,5 mio.kr. Reguleringen er opstået som følge af den ændrede skatteprocentsats viser, at koncernen har taget stilling til tidspunktet for anvendelsen af de midlertidige forskelle, som ligger til grund for den udskudte skatteforpligtelse/-aktiv.

Vestas-koncernen har ikke medtaget en redegørelse, der beskriver ændringerne i de anvendte skattesatser sammenholdt med sidste år.

Af "note 16" har koncernen specificeret, hvilke poster de midlertidige forskelle, der udgør henholdsvis koncernens skatteaktiver og skatteforpligtelser, hviler på. Af noteteksten fremgår det, at der pr. 31. december 2013 er indregnet et skatteaktiv på 194 mio.kr., som hviler på fremførbare skattemæssige underskud fra tidligere år.

Da koncernen har et nettoskatteaktiv på 999 mio.kr., kan det indregnede skatteaktiv ikke indeholdes i de midlertidige skatteforpligtelser i koncernen, hvorfor første forhold, jf. IAS 12.82, er opfyldt. Det kan ligeledes konstateres, at koncernen for nyligt har været tabsgivende, eftersom at koncernens resultat for 2013 er et underskud på 612 mio.kr., og koncernen opfylder dermed også det andet forhold i IAS 12.82. Koncernen skal derfor oplyse beløbet for det udskudte skatteaktiv, og hvilke forhold der indikerer, at koncernen er i stand til at anvende aktivet. Koncernregnskabet indeholder imidlertid ikke nogen oplysninger om dette, og oplysningskravet, jf. IAS 12.82, er derfor ikke opfyldt.

Der henvises i denne sammenhæng til analysen for FLSmidth & Co., hvor vi netop også kom ind på Fondsrådets vurdering af, hvilke informationer der skal foreligge for at kunne indregne et udskudt skatteaktiv i den pågældende situation.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	✓	✗	✗

6.3.19 William Demant Holding

Af "note 6" i årsrapporten er årets resultatførte skat udspecificeret beløbsmæssigt. Af noten fremgår det, at den ændrede skatteprocentsats har medført koncernen en omkostning på 8 mio.kr., hvilket beviser, at man i forbindelse med målingen af koncernens udskudte skatteaktiver og -forpligtelser har taget højde for de ændrede skattesatser. Vi kan derfor konstatere, at koncernen har målt de udskudte skatteaktiver/-forpligtelser til den skattesats, som de har vurderet vil være gældende på udligningstidspunktet.

Dog indeholder årsregnskabet ikke nogen redegørelse for ændringer i de anvendte skattesatser sammenholdt med sidste år, som skal medtages, jf. IAS 12.81(d).

I årsregnskabet "Note 11" har koncernen specificeret, hvilke poster de udskudte skatteaktiver/-forpligtelser hviler på. Denne specifikation viser, at koncernen har netto skatteaktiv på 121 mio.kr. hvoraf 47 mio. kr. består af fremførbare skattemæssige underskud. Da koncernen har et skatteaktiv, der er større end dens udskudte skatteforpligtelser, falder den ind under det første forhold i IAS 12.82, for at skulle medtage begrundelse for indregningen af et skatteaktiv. Da vi kan konstatere, at koncernen ikke har været tabsgivende i det aktuelle eller forrige regnskabsår, falder koncernen ikke ind under det andet forhold, og behøver derfor ikke at medtage oplysninger om indregningen.

Vi kan på baggrund af ovenstående gennemgang konstatere, at koncernen har specificeret årets skatteomkostninger og -indtægter korrekt i henhold til IAS 12.47. Derudover har koncernen medtaget specifikationer af årets skat, som er i overensstemmelse med IAS 12.81, dog indeholder årsregnskabet ikke nogen redegørelse for ændringen af den effektive skatteprocent i forhold til forrige regnskabsår. Til slut kan vi konkludere, at koncernen er fritaget for at medtage begrundelse for indregningen af udskudte skatteaktiver, jf. IAS 12.82.

IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
			I/A

6.3.20 Samlet overblik

Ovenstående gennemgang af oplysnings- og målingskravens overholdelse er opsummeret i nedenstående overblik.

Virksomhed	Konklusion			
	IAS 12.47	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
A.P. Møller Mærsk	✗	✗	✗	I/A
Carlsberg	✓	✓	!	I/A
Chr. Hansen Holding	✓	!	✗	I/A
Coloplast	✓	✓	✗	I/A
Danske Bank	✓	✓	✗	I/A
DSV	✓	✗	✗	I/A
FLSmidth & Co	✓	✓	✗	✗
Genmab	✗	✗	✗	✗
GN Store Nord	✓	✓	✗	I/A
Jyske Bank	✓	✗	✗	I/A
Nordea Bank	✓	!	✗	I/A
Novo Nordisk	✓	✗	✗	I/A
Novozymes	✓	✓	✗	I/A
Pandora A/S	✓	✓	✗	I/A
TDC	✓	✓	✓	I/A
Topdanmark	✓	!	✗	I/A
Tryg	✓	✓	✓	I/A
Vestas Wind Systems	✓	✓	✗	✗
William Demant Holding	✓	✓	✗	I/A

6.4 Analyse af effekten på nøgletal mv.

For at få et mere repræsentativt billede af den ændrede selskabsskatteprocents generelle effekt på virksomhedernes resultat samt relevante nøgletal, har vi i dette afsnit valgt at belyse forholdene samlet for at overskueliggøre resultat heraf.

Tidligere i dette kapitel har vi udarbejdet et samlet skema med eksempelvis årets resultat, den samlede skatteomkostning/-indtægt, den beløbsmæssige effekt af den ændrede selskabsskatteprocent mv., som fremgik af virksomhedernes seneste årsrapporter. Disse nøgletal vil vi anvende til at vurdere følgende:

- Hvordan har den ændrede selskabsskatteprocent beløbsmæssigt påvirket virksomhederne i C20-indekset?
- Hvordan har den påvirket nøgletal, som investorer er interesseret i?
- Er der noget man skal være opmærksom på som regnskabsbruger i denne sammenhæng?

Beløbsmæssig effekt på resultatet

Ud fra skemaet med nøgletal kan vi indledningsvist konkludere, at den beløbsmæssige effekt, som følge af den ændrede selskabsskatteprocent, afviger meget fra selskab til selskab.

Den gennemsnitlige effekt på virksomhedernes seneste årsregnskaber er opgjort til en indtægt på 63 mio.kr., som udelukkende skyldes den ændrede skattesats der er anvendt ved målingen af de udskudte skatteaktiver og –forpligtelser.

Grunden til at den ændrede skattesats har en så stor effekt på årets resultat er, at virksomhederne i gennemsnit har indregnet udskudte skatteforpligtelser på 1,8 mia.kr., samt udskudte skatteaktiver på 734 mio.kr. Idet den udskudte skat skal måles til den skattesats som den forventes realiseret til, betyder det netop, at selskabernes forpligtelse bliver reduceret, og derfor bliver reguleret positivt over selskabernes resultatopgørelser.

Hvis vi isoleret ser på hver enkel virksomheder, er det bemærkelsesværdigt, at den beløbsmæssige effekt fra den ændrede skattesat varierer fra 0 mio.kr. til hele 446 mio.kr. I den forbindelse er det karakteristisk, at den gennemsnitlige effekt på den enkeltes resultat er en positiv påvirkning på ca. 2%.

Effekt på relevante nøgletal

I forlængelse af ovenstående hvor vi analyserede, hvordan den ændrede skatteprocent beløbsmæssigt har påvirket virksomhedernes resultat i det seneste årsregnskab, vil det være interessant at vide, hvordan dette påvirker relevante nøgletal, som investorer har fokus på, ved investering i netop virksomhederne fra C20-indekset.

Investorer bidrager typisk med likviditet med det ønske at få et så godt afkast som muligt. En investering i virksomheder er en mere usikker investering end eksempelvis en investering i statsobligationer med et fast afkast på eksempelvis 5%. Når en investor vælger at investere i en virksomhed, vil denne derfor typisk kræve/forvente et afkast, der er større end 6 – 7%, idet investoren kræver en risikopræmie som kompensation for at påtage sig risiko. Det er vores vurdering at den typiske investor er risikoavers, og at investor derfor vil kræve et sådan tillæg.

Af relevante nøgletal kan derfor i denne forbindelse nævnes "Earnings Per Share (EPS)", som angiver selskabets indtjening pr. aktie. Når vi taler om EPS, findes der to typer, som børsnoterede virksomheder typisk rapporterer i årsregnskaberne, hvilket er:

- "Basic Earnings Per Share"
- "Diluted Earnings Per Share"¹⁰

Ved basic EPS forstås indtjening, som er tilgængelig for almindelige aktionærer (altså fratrukket udbytte, som tilfalder "egne aktier" o. lign.) divideret med antallet af resterende aktier.

Ved "diluted" EPS forstås en "hvad-hvis?"-beregnet EPS, såfremt eventuelle aktieoptioner, warrants, konvertibel gæld o. lign. bliver udnyttet.

I begge af ovenstående tilfælde vil indtjeningen være placeret som "tælleren" i brøken, hvilken den ændrede skattesats har virkning på. Vi vil derfor ikke gå mere i dybden med den matematiske beregning af EPS, men blot gennemgå den overordnede påvirkning på EPS.

Som vi nævnte ovenfor, har den ændrede selskabsskatteprocent gennemsnitligt medført en positiv effekt på årets resultat, ca. 2%, som derfor samtidig vil medføre en positiv virkning på EPS på 2%, da denne forbedring af resultatet har 1:1 påvirkning på nøgletallet EPS, jf. nedenstående simplificerede eksempel:

$$\text{EPS (uden effekt fra skattesats): } \frac{\text{Resultat efter skat}}{\text{Antal aktier (-egne aktier)}} = \frac{100}{1.000} = 10,0\%$$

$$\text{EPS (med effekt fra skattesats): } \frac{\text{Resultat efter skat}}{\text{Antal aktier (-egne aktier)}} = \frac{100 * 1,02 = 102}{1.000} = 10,2 \%$$

¹⁰ Penman, Stephen H., "Financial Statement Analysis and Security Valuation", fifth edition, side 272.

Effekten på nøgletallet er derfor ikke stor og er umiddelbart ikke noget, der vitterligt vil påvirke vurdering af afkastet når vi ser på den generelle påvirkning på 2%. Dermed, vil der også være situationer, hvor effekten vil have betydning for investorers bedømmelse af EPS.

Eksempelvis for TDC, hvor effekten af den ændrede selskabsskatteprocent er en forbedring af årets resultat på hele 17%. Dette vil for TDC betyde, at aktionærer er meget tilfredse i året, hvor effekten fra den ændrede skatteprocent indgår i resultatet, og samtidig stiller spørgsmålstejn ved et forringet resultat i de efterfølgende år som følge af, at der er tale om en en-gangs-regulering.

Er der noget man skal være opmærksom på som regnskabsbruger?

Det er i forlængelse af ovenstående bemærkelsesværdigt, at vi ikke i nogle af de gennemgåede årsrapporter har observeret, at virksomhederne har beskrevet indvirkningen på nøgletallene.

Effekten af den ændrede selskabsskatteprocent er en en-gangs-regulering, som medfører en forbedring af virksomhedernes resultat, selvom den reelt ikke er et resultat af virksomhedernes aktivitet, men derimod blot en regulering af tidligere års skøn af udskudte skatteaktiver og -forpligtelser, da disse tidligere var indregnet til 25%.

Det er derfor vores klare anbefaling, at regnskabsbrugere korrigerer årets resultat, og dermed EPS for effekten fra den ændrede selskabsskatteprocent for at sikre, at denne ikke får betydning for en vurdering af et eventuelt aktiekøb og forventning om et afkast, hvori påvirkningen ligger.

6.5 Delkonklusion

Vi har i indeværende gennemgået de seneste aflagte årsrapporter for virksomhederne i C20-indekset med henblik på at vurdere, hvorvidt disse virksomheder overholder regnskabsstandardens, IAS 12's krav til måling af udskudte skatteaktiver og -forpligtelser, samt hvorvidt de enkelte virksomheder overholder standardens oplysningskrav vedrørende ændrede selskabsskatteprocenter samt oplysningskrav ved indregning af et skatteaktiv, der overstiger den indregnede skatteforpligtelse, hvor virksomheden for nyligt har været tabsgivende (IAS 12.47, 12.79, 12.80, 12.81 og 12.82).

Analysen resulterede i et meget bredt resultat, hvor det kun var ganske få af de udvalgte virksomheder, der overholdt de oplysningskrav, vi i analysen har valgt som værende de væsentlige i relation til den ændrede selskabsskatteprocent (kun TDC og Tryg overholdt samtlige af de relevante oplysningskrav).

Hvis vi isoleret ser på de enkelte oplysningskrav, kan vi konkludere, at der overvejende er flest virksomheder, der overholder IAS 12.47's krav om, at de udskudte skatteaktiver og – forpligtelser skal måles til den pr. balancedagen gældende skattesats (17 ud af 19 virksomheder overholder denne).

I forhold til oplysningskravene i IAS 12.70/80 kan vi konkludere, at 11 af de 19 udvalgte virksomheder overholdte oplysningskravene uden bemærkninger. At virksomhederne ikke overholdt oplysningskravene skyldtes, at oplysningerne enten manglede fuldstændigt, eller at virksomheden blot havde valgt at vise den procentvise effekt fra ændringen af selskabsskatteprocenten, og ikke den beløbsmæssige effekt, som vi indledningsvist i analysen vurderede som værende påkrævet i forhold til IAS 12.80's ordlyd.

Blot 2 af de 19 udvalgte virksomheder overholdt oplysningskravene i IAS 12.81, som omfatter at virksomheder separat skal medtage "en redegørelse for ændringer i anvendt(e) skattesats(er) sammenholdt med det foregående regnskabsår". Vi vurderede indledningsvist, at der her refereres til en verbal forklaring på, hvordan den anvendte skattesats er ændret, og herunder sammenholdt med sidste år. Denne vurdering blev bekræftet af bl.a. vores gennemgang af IFRS-modelregnskabet for Deloitte, hvor vi var i dialog med Deloitte's faglige afdeling "Rev/Regn", der var enige i vores vurdering af, at det ikke er tilstrækkeligt at vise effekten, men at der skal fremgå en verbal forklaring i noterne til årsregnskabet.

Som analysens mest overraskende resultat bør nævnes A.P. Møller Mærsk og Genmab, som begge fejler på samtlige af de udvalgte oplysningskrav fra regnskabsstandarder. Dette vurderer vi som værende yderst kritisk for virksomheder, der er en del af C20-indekset, og derfor har en høj grad af offentlig bevågenhed, hvorfor der er en forventning om, at disse virksomheder objektivt bør have en interesse i at overholde de til enhver tid gældende regnskabsstandarder.

Udover Genmab kom vi i analysen samtidig frem til, at hverken FLSmidth & Co. eller Vestas Wind Systems overholder oplysningskravene i IAS 12.82, som er aktuelt når virksomheder har indregnet et skatteaktiv, der overstiger den indregnede skatteforpligtelse, og virksomheden for nyligt har været tabsgivende (i indeværende eller foregående år). Der blev i ingen af disse årsregnskaber observeret, at der er beskrevet, hvilke indikationer der indikerer, at det er forsvarligt at indregne skatteaktivet. Sammenholdt med fondsrådsafgørelsen vedrørende regnskabskontrollen for Spar Lolland A/S, er det netop et af disse punkter, som Fondsrådet har haft fokus på.

Fondbrådet vurderede i denne afgørelse, at virksomheder skal kunne dokumentere, at der er sket nogle ændringer der indikerer, at virksomheden i modsætning til tidligere kan generere overskud, samt at det ikke er tilstrækkeligt at anlægge denne vurdering på baggrund af, at virksomheden er going concern, og budgetterer med et fremtidigt overskud.

Det er derfor vores umiddelbare vurdering, at der ved en regnskabskontrol for disse virksomheder med stor sandsynlighed vil blive lavet en afgørelse, hvor virksomhederne kunne risikere at skulle offentliggøre korrigerende/supplerende information til den seneste årsrapport, hvor der sker en nedskrivning af disses skatteaktiver eller en notetekst med beskrivelse af de indikationer, der ligger til grund for en fremtidig anvendelse af aktivet.

6.6 Analyse af modelregnskaber udarbejdet af de fire store revisionshuse i Danmark

Efter vores analyse af overholdelse af oplysningskravene i årsrapporterne for selskaberne i C20-indekset, har vi konstateret, at der generelt set er et betydeligt antal manglende informationer i årsregnskaberne. Vi har derfor valgt at analysere modelregnskaberne for IFRS udarbejdet af de fire store revisionshuse i Danmark. Denne analyse har til formål at undersøge, hvorvidt revisionshusene i deres modelregnskaber har medtaget de krævede oplysninger i henhold til IAS 12 i forbindelse med ændring af selskabs skattesatser.

Da der er tale om eksempelregnskaber vil vi ikke medtage IAS 12.47 i vores gennemgang, da denne bestemmelse går på målingen af den udskudte skat, hvilket ikke er relevant i dette tilfælde. Vi vil derfor blot sikre os, at revisionshusene har medtaget oplysningerne, jf. IAS 12.79-82.

6.6.1 Deloitte

Vi har via Deloitte's hjemmeside rekvireret deres IFRS modelregnskab, som de udarbejder for, at danske virksomheder kan hente inspiration i forbindelse med deres regnskabsudarbejdelse. Deloitte har i deres modelregnskab specificeret årets indkomstskatter ud i "note 17" til årsregnskabet. Indkomstskatten er fordelt ud på de væsentligste elementer i henhold til IAS 12.79. De oplyser i samme note en særskilt notelinje for effekten af den ændrede selskabsskatteprocent, som er korrekt, jf. IAS 12.80(d). Deloitte har dog i deres referencekolonne angivet IAS 12.81(d). Den anvendte reference er forkert, da 12.81(d) foreskriver, at regnskabet skal indeholde en redegørelse for ændringen i de anvendte skattesatser sammenholdt med de foregående års skattesatser, hvilket ifølge vores fortolkning kræver en verbal redegørelse. Deloitte's modelregnskab indeholder ikke nogen verbal redegørelse for ændringen i anvendte skattesatser, hvorfor kravet i IAS 12.81(d) ikke vurderes opfyldt.

I henhold til IAS 12.82 skal et selskab medtage oplysninger om, hvilke indikationer der indikerer, at selskabet kan gøre brug af indregnede skattaktiver i de tilfælde skatteaktiverne overstiger selskabets skatteforpligtelser og, hvor selskabet har været tabsgivende indenfor de to seneste regnskabsår. Deloitte har i modelregnskabet "note 36" medtaget følgende kommentar som begrundelse for indregningen af skatteaktivet, "Udskudte skatteaktiver på 2.063 t.kr. (2012: 1.964 t.kr.) vedrører primært materielle anlægsaktiver og hensatte forpligtelser i den engelske dattervirksomhed Jens Jensen Ltd. Baseret på de realiserede resultater i virksomheden samt koncernens budgetter og forecasts for de kommende år, anses det for overvejende sandsynligt, at Jens Jensen Ltd. inden for en kort årrække genererer tilstrækkelige skattepligtige resultater, hvori skatteaktiverne kan udnyttes". Denne formulering opfylder efter vores vurdering ikke kravene beskrevet i IAS 12.82. Vi vurderer, at en sådan beskrivelse skal være mere specifik og give regnskabsbruger et klart indblik i, hvilke forhold der lægges til grund for den forventede forbedrede evne til at skabe skattepligtige overskud fremadrettet.

IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
!	X	X

Vi har drøftet ovenstående forhold med den faglige afdeling i Deloitte, RevRegn, som er enige i at ovenstående konstaterede forhold ikke opfylder oplysningskravene i regnskabsstandard. De har ligeledes oplyst os, at de vil medtage forholdene i næste opdatering af modelregnskabet.

6.6.2 KPMG

KPMG har i lighed med Deloitte udarbejdet et modelregnskab til selskaber der aflægger årsregnskab efter IFRS, hvori de kan søge inspiration til deres regnskaber. KPMG's modelregnskab er tilgængelig for alle på deres hjemmeside.

"Note 15" i modelregnskabet indeholder en specifikation af årets skatteomkostning. Specifikationen indeholder dog ikke nogen post der viser effekten af den ændrede selskabsskatteprocent, som indgår som et krav jf. IAS 12.80. Oplysningen om den beløbsmæssige effekt af den ændrede skatteprocent indgår som en del af modelregnskabet afstemning af den faktiske skatteomkostning og årets resultat før skat gange med den gældende skatteprocent. Vi vurderer dog at denne oplysning bør oplyses sammen med de øvrige elementer, som oplyses i standarden og at oplysningen derfor bør indgå i samme opgørelse.

KPMG's modelregnskab indeholder dog ikke en verbal redegørelse for den ændrede skatteprocent, hvilket efter vores fortolkning af IAS 12.82(d) er krævet.

I modelregnskabets "note 28", indgår en opgørelse af de poster, som den udskudte skat hviler på. Derudover har KPMG inddraget en beskrivelse af de indikationer der indikerer, at de indregnede fremførbare underskud kan anvendes. Beskrivelsen lyder således "Fremførselsberettigede skattemæssige underskud vedrører Ventilation Rusland ZAO. Som følge af betydelig ordrebeholdning ved udgangen af 2013 er der rimelig sandsynlighed for, at underskuddene vil kunne realiseres inden for en overskuelig fremtid".¹¹ Det er efter vores vurdering en tilpas konkret formulering, der giver regnskabsbruger en forståelse for, hvilke indikationer ledelsen vurderer der er for en fremtidig anvendelse. Oplysningskravet, jf. IAS 12.82, vurderes derfor som værende opfyldt.

IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
		

6.6.3 PricewaterhouseCoopers

På PricewaterhouseCoopers' (PWC) hjemmeside har vi rekvireret deres modelregnskab for IFRS regnskaber.

Af modelregnskabets "note 13" fremgår en specifikation af årets skatteomkostninger, hvor de væsentligste elementer af årets skatteomkostninger fremgår. Af denne specifikation indgår også en linje der forklarer effekten af ændrede skattesatser, som er krævet jf. IAS 12.80(d).

I samme note indgår følgende tekstbeskrivelse "During the year, as a result of the change in the Euravian corporation tax rate from 30% to 28% that was substantively enacted on 26 June 2013 and that will be effective from 1 April 2014, the relevant deferred tax balances have been re-measured. Deferred tax expected to reserve in the year to 31 December 2013 has been measured using the effective rate that will apply in Euravia for the period (28,5%)".¹² Denne tekst opfylder efter vores vurdering redegørelsen for den ændrede skatteprocent i henhold til kravene i IAS 12.81(d).

¹¹ KPMG; Illustrativ IFRS-årsrapport 2013 s. 211

¹² PricewaterhouseCoopers; Illustrative IFRS consolidated financial statements for 2013 year ends s. 93

I modelregnskabet "note 32" har PWC specificeret, hvilke poster de midlertidige forskelle hviler på. Af noten fremgår følgende tekst vedrørende indregningen af skatteaktiver "Deferred income tax assets recognised for tax loss carry-forwards to the extent that the realisation of the related tax benefit through future tax profits is probable.." Det er vores vurdering, at denne formulering er for generel til at beskrive de indikationer der indikerer at de fremførbare skattemæssige underskud, som er indregnet i regnskabet, vil blive anvendt indenfor en nær fremtid. Vi vurderer derfor ikke at oplysningskravet i IAS 12.82 er opfyldt i PWC's modelregnskab.

IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
✓	✓	✗

6.6.4 EY

EY udarbejder ikke noget modelregnskab for årsrapporter aflagt efter IFRS, de udarbejder kun en checkliste på notekravene, hvilket vi ikke har fundet brugbar i denne sammenhæng. Det har derfor ikke været muligt at inddrage EY i vores analyse.

6.6.5 Sammenfatning og delkonklusion

Vores analyse af de fire store revisionshuses opfyldelse af oplysningskravene, i henhold til IAS 12.79-12.82, har givet nedenstående resultat.

Virksomhed	Konklusion		
	IAS 12.79/80	IAS 12.81	IAS 12.82
Deloitte	!	✗	✗
KPMG	!	✗	✓
PricewaterhouseCoopers	✓	✓	✗
EY	I/A	I/A	I/A

Vores resultat af analysen giver en klar illustration på, at revisionshusene i lighed med C20 selskaberne ikke opfylder oplysningskravene i deres modelregnskaber/regnskaber. Dette er efter vores opfattelse yderst kritisk, eftersom revisor skal opfylde hvervet som offentlighedens tillidsrepræsentant og fungere som kontrolfunktion i forhold til, om selskaberne overholder lovgivningens krav til deres finansielle rapportering. Det skal dog bemærkes at modelregnskaberne er vejledninger og ikke facitlister, det er dog

vores opfattelse at modelregnskaberne i videst mulig omfang prøver at medtage alle oplysningskrav, der kræves ved aflæggelse af et IFRS-regnskab.

Eftersom at vi kan konkludere, at både revisionshusene og flere af de største selskaber i Danmark har problemer med at overholde oplysningskravene i regnskabsstandarden. Vi mener, at dette er meget opsigtsvækkende, da der er tale om revisionshuse, der besidder interne faglige afdelinger, der specialiserer sig indenfor fortolkningen af regnskabslovgivningen. Det er ligeledes overraskende, at der er så mange af selskaberne i C20-indekset, der ikke overholder oplysningskravene, da disse besidder professionelle og kompetente regnskabsfunktioner. Det er derfor vores vurdering, at det er standarden der er for uigennemskuelig og at den er utydelig i sin formulering og at man med fordel kunne forsøge at gøre den mere overskuelig og brugervenlig, for at sikre at alle forstår budskabet. Vores konklusion på standardens uigennemskuelighed er tankevækkende, og man kan let frygte at det samme gør sig gældende i de øvrige regnskabsstandarder, hvor man kan være bange for, at der er lige så mange fejl i virksomhedernes anvendelse.

6.7 Best practice

Efter at vi har konkluderet, at både revisionshusene og nogle af de største selskaber i Danmark har problemer med at overholde oplysningskravene i IAS 12, har vi valgt at udarbejde et eksempel på noteoplysninger, der efter vores vurdering opfylder kravene.

6.7.1 IAS 12.79/80

Det er vores vurdering, at de væsentligste elementer i årets skatteomkostning eller skatte indtægt bør oplyses således:

	<u>2013</u> <u>mio.kr.</u>	<u>2012</u> <u>mio.kr.</u>
Skat af årets resultat		
Aktuel skat		
Ændring af udskudt skat		
Effekt af ændring i skatteprocent		
Regulering vedrørende tidligere år	_____	_____
	_____	_____

Det er vores vurdering at specifikationen af årets skat skal indeholde en særskilt linje vedrørende effekten af den ændrede skatteprocent, hvilket er den hyppigste fejl konstateret på IAS 12.79/80 i vores analyse.

6.7.2 IAS 12.81

Som det fremgår af resultatet af vores analyser, har størstedelen af de regnskaber vi har gennemgået manglet informationerne i IAS 12.81 om redegørelsen for ændringen af skatteprocenten. Redegørelsen skal efter vores fortolkning være verbal, og vi mener at nedenstående tekst vil kunne anvendes.

Det danske folketing vedtog i juni 2013 at nedsætte den danske selskabsskatteprocent fra 25% til 22%. Nedsættelsen foregår over en tre-årig periode, hvilket vil sige, at skatteprocenten i 2014 vil være 24,5%, i 2015 23,5% og i 2016 og fremefter vil den danske skatteprocent være 22%. Som følge af den ændrede skatteprocent er den udskudte skat beregnet ud fra den skatteprocent, som er gældende på det tidspunkt, hvor de midlertidige forskelle forventes af blive udlignet.

6.7.3 IAS 12.82

Vi kunne i vores analyse af C20-indekset konkludere at der ikke var nogen af de selskaber, som faldt for oplysningskravet i IAS 12.82, som havde medtaget oplysninger i overensstemmelse med standardens krav. De selskaber der havde medtaget oplysninger om indregningen af de udskudte skatteaktiver, havde, efter vores opfattelse, ikke gjort oplysningerne konkrete nok til at opfylde oplysningskravet. Da det jo er forskelligt fra selskab til selskab, hvilke indikationer der indikerer en fremtidig anvendelse af skatteaktiver, er det ikke muligt at lave en redegørelse, der vil kunne anvendes af samtlige selskaber. Vi har dog formuleret et eksempel, som efter vores vurdering vil være konkret nok til at opfylde kravet i regnskabsstandardens.

Det indregnede skatteaktiv er indregnet med den del, som forventes at kunne realiseres indenfor en overskuelig fremtid. Skatteaktivet hviler hovedsagligt på fremførbare skattemæssige underskud fra tidligere år, som er opstået i forbindelse med at Opstart A/S har opstartet sine aktiviteter på det danske marked. De investeringer som selskabet har foretaget i forbindelse med opstarten har båret frugt, og selskabet har skabt sig en solid kundebasis, som forventes af kunne frembringe fremtidige skattemæssige overskud.

7. Lovgivningens krav til revisors arbejde

Revisor er offentlighedens tillidsrepræsentant, når han afgiver erklæringer, der er krævet ved lovgivning eller som ikke udelukkende er til den relevante virksomhed egen brug. For at revisor kan afgive erklæringer med sikkerhed omfattet af erklæringsbekendtgørelsen i et trepartsforhold, skal revisor altid være uafhængig i forhold til den virksomhed, han reviderer.

I henhold til Bekendtgørelse 2013-04-17 nr. 385 om godkendte revisorers erklæringer, skal revisor forsyne reviderede regnskaber med en revisionspåtegning, afspejler den revision, han har udført. Den typisk anvendte erklæring i fuldstændige regnskaber med et generelt formål, som en årsrapport, er en erklæring med høj grad af sikkerhed efter ISA 700, ISA 705 eller ISA 706. Når revisor afgiver en erklæring med høj grad af sikkerhed, udarbejder han en positiv udtrykt konklusion om, at regnskabet som helhed er retvisende og ikke indeholder nogen væsentlige fejl.

For at opnå den overbevisning, som revisor skal bruge for at kunne afgive sin erklæring på en årsrapport, kræver det, at han udfører en række revisionshandlinger. De relevante handlinger afhænger af, hvilken regnskabspost der skal revideres, herunder væsentlighed og risikoklassifikation. Som det fremgår af de opstillede beregninger i afsnit 4.4, kan et udskudt skatteaktiv bestå af midlertidige forskelle imellem den skattemæssige og den regnskabsmæssige behandling af transaktioner og regnskabsposter samt af fremførbare skattemæssige underskud fra tidligere år. Revisionen af de midlertidige forskelle involverer typisk ikke regnskabsmæssige skøn og er oftest mindre kompleks, det kræver derfor blot et indblik i den skatte- og regnskabsmæssige behandling af de relevante transaktioner og regnskabsposter. Modsat kan revisionen af indregningen og målingen af de uudnyttede skattepligtige underskud være relativt komplekse, da der er tale om en skønsmæssig vurdering af virksomhedens fremtidige resultater og derved evne til at anvende de skattemæssige underskud. Målingen af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser er derfor et område med en høj iboende risiko, som følge af den høje grad af skøn, samt et område der er kompleks, og typisk ikke en del af virksomhedernes rutiner.

Grundet den lave kompleksitet i revisionen af indregningen af de midlertidige forskelle, har vi valgt at fokusere på den del af revisionen, der omfatter regnskabsmæssige skøn vedrørende måling. Vi vil derfor i det følgende komme ind på revisionen af regnskabsmæssige skøn.

7.1 Den internationale standard om revision af regnskabsmæssige skøn

International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB), er en uafhængig organisation, der udsteder standarder inden for revisions- og erklæringsområdet. Formålet med IAASB's standarder er at skabe en ensartethed på verdensplan, der er med til at sikre samme kvalitet og samme praksis, samt styrke tilliden til revisors arbejde hos offentligheden.

IAASB har udarbejdet en international standard for revision af regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger (ISA 540). Standarden beskriver revisionen af regnskabsposter, som ikke kan måles præcist,

men som kun kan opgøres ved hjælp af skøn. ISA'en har til formål at vejlede revisor i at opnå et tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for, at de regnskabsmæssige skøn i regnskabet er rimelige, samt om de og om oplysningerne i regnskabet er fyldestgørende i forhold til den begrebsramme, som regnskabet aflægges efter, herunder om der er tilstrækkelig omtale af væsentlige regnskabsmæssige skøn vedrørende væsentlige regnskabsposter.

Revisionsstandarden trådte i kraft for revisioner af regnskaber for perioder, der begyndte den 15. december 2009 eller senere.

7.1.1 Definitionen på et regnskabsmæssigt skøn

Et regnskabsmæssigt skøn er en tilnærmelsesvis angivelse af et monetært beløb, der i mangel af information om fremtiden ikke kan præciseres nøjagtigt.¹³

Når der er tale om et skøn, vil der altid være en usikkerhed forbundet med rigtigheden af målingen. Graden af usikkerhed afhænger af, hvilken information ledelsen har haft til rådighed til at understøtte deres skøn. Der kan være stor forskel på pålideligheden og karakteren af de informationer, der er tilgængelige for ledelsen. Graden af usikkerheden ved skønnet påvirker graden af risiko for fejlinformation på regnskabsposten (herunder den iboende risiko), og graden af ledelsens mulighed for at påvirke skønnet til deres og/eller virksomhedens fordel, tilsigtet eller utilsigtet.

De regnskabsmæssige skøn kan variere fra regnskabspost til regnskabspost. På nogle regnskabsposter anvendes et regnskabsmæssigt skøn til at forudsige udfaldet af en eller flere begivenheder, transaktioner eller forhold, der er forbundet med usikkerhed, og dermed ikke kan opgøres præcist på balancedagen. Andre regnskabsmæssige skøn, og de fleste skøn over dagsværdi, har til formål at udtrykke værdien af en aktuel transaktion eller regnskabspost, ud fra de forhold og oplysninger, der er gældende på tidspunktet for målingen. Det kan for eksempel være i forbindelse med fastsættelsen af markedsværdien på et aktiv eller en forpligtelse, hvor man i nogle tilfælde er nødt til at fastsætte værdien ud fra, hvad aktivet eller forpligtelsen ville kunne handles til på balancedagen.

Når man taler om skøn, vil der ofte være forskel mellem den skønnede værdi og det faktiske udfald. Forskellen mellem disse to er ikke nødvendigvis en fejl i regnskabet. Dette skyldes, at det faktiske udfald

¹³ International Auditing and Assurance Standards Board: International Standard om Revision af regnskabsmæssige skøn, herunder skøn over dagsværdi, og tilknyttede oplysninger (ISA) 540.

ofte vil blive påvirket af forhold, der opstår efter det tidspunkt, hvor målingen til regnskabet blev foretaget, hvorfor målingen på tidspunktet for aflæggelsen af regnskabet godt kan være korrekt. Hvis den regnskabspost, som skønnet knytter sig til, er væsentlig, samt at der er væsentlige usikkerheder ved skønnet, er det et krav, at ledelsen beskriver denne usikkerhed i årsregnskabet, da det skal kunne stå alene. Dvs. det er ikke tilstrækkeligt at ledelsen omtaler forholdet i ledelsesberetningen, uanset om der aflægges efter ÅRL eller IFRS med den tilhørende IFRS-bekendtgørelse.

Den internationale regnskabsstandard stiller i denne sammenhæng krav om, at "en virksomhed skal oplyse om de forudsætninger, der er lagt til grund for fremtiden, samt andre væsentlige kilder til skønsmæssig usikkerhed ved årsregnskabet afslutning, som indebærer en betydelig risiko for at medføre en væsentlig regulering af den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser inden for det næste regnskabsår"¹⁴.

Hvis revisor vurderer, at det er væsentligt for regnskabsbrugernes forståelse af regnskabet, skal revisor desuden henvise til omtalen i årsregnskabet fra en supplerende oplysning vedrørende forhold i regnskabet i revisionspåtegningen.

7.1.2 Revisors risikovurderingsproces

I forbindelse med revisionen af regnskabsmæssige skøn og revision generelt, skal man foretage en risikovurdering af risikoen for væsentlige fejl i regnskabet.

Det første step i risikovurderingsprocessen er, at fastslå om regnskabsposten er væsentlig. I forbindelse med planlægningen af en revision fastsætter revisor et væsentlighedsniveau for regnskabet som helhed. Væsentlighedsniveauet er et udtryk for den maksimale mængde af fejlinformation, regnskabet må indeholde, før regnskabsbrugeren ændrer opfattelse af regnskabet. Fastsættelsen af væsentlighedsniveauet sker ud fra revisors faglige vurdering, som oftest baseres på en procentsats af et eller flere passende benchmarks. Hvilke benchmarks, der er relevante, varierer fra selskab til selskab, da det afgørende er, hvilket fokus gruppen af de primære regnskabsbrugere har i regnskabet. Er de primære regnskabsbrugere for eksempel ejerne, vil de typisk have stort fokus på selskabets resultat og udviklingen i deres investerede kapital, hvorfor et passende benchmark i denne situation vil være årets resultat og egenkapitalen. Væsentlighedsniveauet for en revision fastsættes som omtalt typisk i forbindelse med planlægningen af revisionen, men det skal løbende revurderes i forbindelse med revisionens udførelse, da revisor kan blive bekendt med forhold, der har indvirkning på væsentlighedsniveauet.

¹⁴ IAS 1 – Presentation of Financial Statements, §125

Når revisor har fastsat væsentlighedsniveauet for revisionen, skal han foretage en vurdering af, hvilke regnskabsposter der er kvantitativt væsentlige. Det er dog ikke alle regnskabsposter og oplysninger, der kan klassificeres som uvæsentlige for revisionen, blot fordi de er under væsentlighedsniveauet for revisionen som helhed, nogle oplysninger eller regnskabsposter kan være kvalitativt væsentlige. Kvalitativ væsentlighed vurderes ud fra, om oplysningen eller regnskabsposten med rimelighed kan forventes at påvirke de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugeren vil træffe på baggrund af regnskabet.

Efter at have konkluderet at regnskabsposten er væsentlig, skal revisor foretage en risikovurdering af regnskabsposten. Denne risikovurdering skal ligeledes indeholde en vurdering af, om regnskabsposten er præsenteret korrekt og om relevante noteoplysninger er medtaget korrekt. Revisionsstandarden foreskriver, at man i sin risikovurdering af regnskabsmæssige skøn skal inddrage nedenstående forhold:

- a. Vurdering af kravene indenfor den relevante regnskabsmæssige begrebsramme, der har betydning for de regnskabsmæssige skøn, herunder tilknyttede regnskabsoplysninger.
- b. Vurdering af, hvordan den daglige ledelse identificerer transaktioner, begivenheder og forhold der medfører et behov for indregning eller oplysning af regnskabsmæssige skøn.
- c. Vurdering af, hvordan den daglige ledelse fortager deres regnskabsmæssige skøn, samt opnå en forståelse af de data der ligger til baggrund for skønnene, herunder;
 1. Den metode eller model som ledelsen har anvendt til at foretage sit skøn.
 2. Om ledelsen har nogle relevante kontroller der underbygger skønsprocessen.
 3. Om ledelsen har inddraget en ekspert i fastsættelsen af skønnet.
 4. Hvilke forudsætninger ledelsen har anvendt til at underbygge det regnskabsmæssige skøn.
 5. Om der i forhold til den foregående periode er eller burde være foretaget en ændring til den metode eller model der er anvendt til fastsættelsen af det regnskabsmæssige skøn. Hvis ja, hvorfor?
 6. Om ledelsen har vurderet usikkerheden ved de regnskabsmæssige skøn, hvis ja – Hvordan?

I forbindelse med risikovurderingsprocessen skal revisor gennemgå de faktiske udfald af skøn, der blev opstillet i forbindelse med aflæggelsen af regnskabet for den foregående periode. Dette gøres for at vurdere risikoen for fejl i de ledelsesmæssige skøn, der er opstillet i regnskabet for indeværende periode. I de tilfælde, hvor udfaldet for skønnet fra foregående periode endnu ikke er kendt, skal revisor undersøge den efterfølgende opdatering til brug for vurderingen af indeværende periodes skøn.

Efter at have indhentet ovenstående informationer, skal revisor foretage en vurdering af graden af usikkerheden, der er forbundet med det ledelsesmæssige skøn og ud fra denne vurdering fastslå, om der er en betydelig risiko for fejl i regnskabet, relateret til skønnet.

7.1.3 Revisors arbejde

Efter risikovurdering skal revisor foretage nogle handlinger der imødegår de risici, som revisor har identificeret. Mængden af arbejde afhænger af, hvor stor en risiko for fejl revisor har vurderet at ledelsens skøn indeholder. Risikovurderingen er som sagt styrende for, hvor mange og hvilke revisionshandling revisor skal foretage under selve revisionen. Nedenfor har vi beskrevet, hvilke handlinger der efter revisionsstandarden skal foretages i forbindelse med revisionen af et skøn med normal risiko og et skøn med betydelig risiko.

Regnskabsstandarden ISA 315 benævner i denne sammenhæng to typer af risici, som er ”risici for væsentlig fejlinformation på regnskabsniveau” og ”risici for væsentlig fejlinformation på revisionsmålsniveau”, hvor det er sidstnævnte, vi vil behandle.

Risici for væsentlig fejlinformation på revisionsmålsniveau opdeles i henholdsvis normale- og betydelige risici, hvor betydelige risici er identificerede og vurderede risici for væsentlig fejlinformation, som efter revisors vurdering, kræver særlige revisionsmæssige overvejelser. Til at vurdere dette, er der opstillet følgende punkter som revisor skal overveje:

- a) Om risikoen er en risiko for besvigelser
- b) Om risikoen er knyttet til aktuelle betydelige økonomiske, regnskabsmæssige eller andre begivenheder og derfor kræver særlig opmærksomhed
- c) Transaktionernes kompleksitet
- d) Om risikoen vedrører betydelige transaktioner med nærtstående parter
- e) Graden af subjektivitet ved målingen af finansiel information, der er knyttet til risikoen, især ved de målinger, der involverer et bredt interval for målingsusikkerhed, og
- f) Om risikoen vedrører betydelige transaktioner, der ligger uden for virksomhedens normale forretningsområde, eller som på anden måde fremstår som usædvanlige

Her bør specielt punkt ”e” fremhæves, da dette netop er et forhold, som er gældende ved måling af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, der i høj grad hviler på budgetter, som alt andet lige vil blive

påvirket af subjektivitet. Dermed ikke sagt, at der altid vil være en betydelig risiko i relation til målingen af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser, hvorfor vi gennemgår behandlingen i begge tilfælde.

Normal risiko

Først og fremmest skal revisor kontrollere, at ledelsen har opfyldt eventuelle betingelser eller krav til måling og indregning af regnskabsmæssige skøn, som er fastsat indenfor den begrebsramme, som virksomheden aflægger regnskab efter.

I tilfælde af at ledelsen har valgt at ændre opgørelsesmetode i forhold til den forrige regnskabsperiode, skal revisor dernæst foretage en vurdering af, om ledelsens begrundelse for ændringen er rimelig.

Herefter skal revisor foretage en række handlinger for at vurdere rigtigheden af det skøn, som ledelsen har foretaget. En eller flere af følgende handlinger skal udføres i henhold til den internationale revisionsstandard:

- a) Undersøge om der efterfølgende er indtruffet begivenheder op til underskrivelsesdatoen for regnskabet, som kan anvendes som revisionsbevis for det regnskabsmæssige skøn.
- b) Kontrollere, hvordan ledelsen har foretaget sit skøn, og hvilke data der ligger til grundlag for ledelsens vurdering. Revisor skal i den forbindelse kontrollere, at virksomheden har anvendt en målemetode der er passende, og om de anvendte oplysninger er rimelige i forhold til målemetoden og begrebsrammen, som regnskabet aflægges efter.
- c) Teste effektiviteten af de kontroller, som udøves i forbindelse med ledelsens regnskabsmæssige skøn samt udføre passende substanshandlinger.
- d) Hvis usikkerheden er høj på det relevante skøn, skal revisor skønne en værdi eller et interval for den relevante begivenhed, transaktion eller forhold. Det er dog vigtigt at pointere, at det er ledelsen der aflægger selskabets regnskab, og at revisors eget skøn blot foretages for at vurdere rimeligheden af det af ledelsen foretagne skøn. Revisors skøn kan fastsættes på følgende forskellige måder, og vælges ud fra, hvad der er mest passende.
 1. Revisor kan beregne et estimat eller et interval ud fra en model, som er anvendelig indenfor den relevante sektor.
 2. Revisor kan videreudvikle ledelsens beregning ved at indsætte yderligere forudsætninger.

3. Revisor kan anvende en ekspert inden for området til at komme med en vurdering af skønnet. Hvis revisor vurderer, at han ikke besidder de rette kompetencer eller evner til at vurdere ledelsens skøn, skal revisor inddrage en ekspert, der besidder disse kompetencer.
4. Revisor kan sammenholde ledelsens skøn med sammenlignelige begivenheder, transaktioner og forhold indenfor et sammenligneligt marked.

Hvis revisor opstiller et skøn på baggrund af nogle andre forudsætninger, eller han anvender en anden metode end den, som ledelsen har gjort brug af, er det vigtigt, at revisor opnår en forståelse for, hvorfor ledelsen har anvendt disse til at fastsætte deres skøn. Ved at opnå forståelse for ledelsens modeller og forudsætninger kan revisor erhverve sig oplysninger, som kan være relevante for hans egen beregning af skønnet. Dette hjælper også revisor til at forstå, hvorfor der er afvigelser mellem hans og ledelsens beregninger.

Såfremt der er væsentlige skøn kan revisor i stedet for at lave en beregning på én bestemt værdi, beregne et threshold, som skønnet skal falde ind under. Dette interval opstilles ved et interval for alle rimelige udfald. Rimelige udfald er de udfald, som revisor anser som værende sandsynlige ud fra det revisionsbevis, som revisor har indsamlet under revisionen. Intervallet må ikke være større end revisionens væsentlighed ved udførelse¹⁵, hvilket dog i nogle tilfælde kan være umuligt at indsnævre et interval til. Hvis det ikke er muligt at indsnævre intervallet til mindre eller lig med væsentlighedsniveauet ved udførelse, vil det typisk være en indikation på, at der er stor usikkerhed forbundet med skønnet, og at der er tale om en betydelig risiko for fejl.¹⁶

Betydelig risiko

Det blev indledningsvist nævnt, at målingen af udskudte skatteaktiver og –forpligtelser typisk medfører en høj iboende risiko for væsentlige fejloplysninger som følge af det høje grad af regnskabsmæssige skøn.

¹⁵ "Væsentlighed ved udførelse" er en værdi, som bestemmes af revisor inden revisionens opstart og som løbende genovervejes i forbindelse med, at revisionen skrider frem. Værdien sammensættes af den, efter revisors vurdering, højeste værdi af fejlinformationer der må være i regnskabet, før regnskabsbruger ændrer opfattelse af regnskabet fratrukket den estimerede værdi af ikke-korrigerede fejl, som vil være tilstede i regnskabet.

¹⁶ International Auditing and Assurance Standards Board: International Standard om Revision af regnskabsmæssige skøn, herunder skøn over dagsværdi, og tilknyttede oplysninger (ISA) 540.

Hvis revisor har vurderet, at der er så stor usikkerhed forbundet med det regnskabsmæssige skøn, at der er betydelig risiko for, at det kan medføre en væsentlig fejl i regnskabet, skal der foretages nogle yderligere handlinger for at imødegå risikoen.

Foruden de handlinger som står beskrevet i afsnittet for normal risiko, kan revisor udføre yderligere substanshandlinger for at afdække den betydelige risiko. Substanshandlingerne kan omfatte følgende:

- a) Vurdering af hvordan ledelsen har overvejet alternative forudsætninger og udfald, og hvorfor ledelsen ikke har anvendt disse.
- b) Vurdering af rimeligheden af de væsentlige forudsætninger, som ledelsen har anvendt i deres skøn.
- c) Vurdering af ledelsens evne og hensigt til at udføre de handlinger, de er nødsaget til at foretage, for at de anvendte forudsætninger faktisk vil udspille sig. For at vurdere dette, skal revisor ind og undersøge nedenstående forhold:
 1. gennemgang af ledelsens historik for udførelse af de handlinger, som de har udtrykt intentioner om at udføre,
 2. gennemgang af relevante dokumenter, der kan dokumentere, at handlingerne er sat i værks – budgetter, referater fra relevante møder, fuldmagter til at foretage handlinger mv.,
 3. forespørge ledelsen om dens begrundelse for at gennemføre de relevante handlinger, som de har udtrykt intention om at gennemføre,
 4. gennemgang af begivenheder der er indtruffet i perioden mellem balancedagen og erklæringsdatoen på regnskabet,
 5. stillingtagen til virksomhedens evne til at foretage de relevante handlinger, set i forhold til virksomhedens økonomiske situation mv.

Hvis revisor vurderer, at ledelsen ikke har været i stand til, via deres dokumentation, at imødegå den usikkerhed, deres skøn er behæftet med, kan han, hvis han vurderer det relevant, selv beregne et estimat eller interval for skønnet. Ved denne handling undersøger revisor afvigelsen mellem hans skønnede estimat eller interval baseret på underliggende dokumentation og ledelsens udokumenterede skøn.

Hvis den betydelige risiko ikke relaterer sig til usikkerheden ved skønnet, men i stedet handler om risikoen for at virksomheden ikke overholder kriterierne for indregning og måling, skal revisor opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for:

- a) at ledelsens beslutning om at indregne eller ikke indregne et regnskabsmæssigt skøn er rimeligt.
- b) at ledelsens anvendte grundlag for måling af de regnskabsmæssige skøn er i overensstemmelse med den regnskabsmæssige begrebsramme, og eventuelle krav der måtte være i henhold til denne.¹⁷

7.2 Revision af udskudt skat

Vi har nu beskrevet, hvad den internationale revisionsstandard foreskriver en revision af regnskabsmæssige skøn bør indeholde. Vi vil nu belyse, hvordan standardens indhold bør anvendes i relation til revisionen af regnskabsmæssige skøn i forhold til indregningen og målingen af et fremførbart underskud.

7.2.1 Risikovurdering

For at vurdere risiciene forud for revisionen af virksomhedens udskudte skat, skal revisor, jf. afsnit 7.1.2, vurdere en række forhold. Vurderingen foretages for at kunne bedømme, om der er tale om en regnskabspost med normal eller betydelig risiko for at indeholde fejl, der er væsentlig for regnskabet som helhed. Udfaldet af vurderingen har betydning for, hvor omfattede revisionen af regnskabsposten skal være. Når man reviderer et aktiv, er det typisk tilstedeværelsen af aktivet og værdiansættelsen man skal have afdækket i forbindelse med revisionen, hvorfor det også er risici forbundet med de to revisionsmål, der skal foretages en risikovurdering af. Vurderingen af risikoklassifikationen foretages ved at undersøge følgende forhold:

Risikovurdering vedrørende indregningen af det udskudte skatteaktiv

- Er der risiko for, at virksomheden ikke har medtaget alle de oplysninger, som IAS 12 kræver indeholdt i årsrapporten? Herunder en kontrol af om virksomheden inden for den nærmeste fremtid har været tabsgivende, og om indregningen af et skatteaktiv er rimeligt. (Tilstedeværelse)

Risikovurderingen vedrørende målingen af det udskudte skatteaktiv

- Er der risiko for at de af ledelsen anvendte forudsætninger ikke er rimelige/sandsynlige? (Værdiansættelse)
- Har ledelsen implementeret kontroller, som understøtter det ledelsesmæssige skøn? (Værdiansættelse)

¹⁷ International Auditing and Assurance Standards Board: International Standard om Revision af regnskabsmæssige skøn, herunder skøn over dagsværdi, og tilknyttede oplysninger (ISA) 540

- Har ledelsen givet udtryk for, at den mener, at der er usikkerhed forbundet med det skøn de har foretaget? (Værdiansættelse)

For at vurdere ledelsens evne til at budgettere, skal revisor indhente tidligere perioders budgetter, og sammenholde disse med realiserede tal. Hvis der identificeres store afvigelser mellem budgetter og realiserede tal, er der indikationer på, at ledelsens skøn er usikkert.

Vi vurderer, at der er klare indikationer på, at der kan være en betydelig risiko i nedenstående tilfælde:

- En virksomhed har indregnet et udskudt skatteaktiv på trods af, at virksomheden har realiseret underskud i det aktuelle eller foregående regnskabsår
- En virksomhed har historisk set ikke har været i stand til at udarbejde pålidelige budgetter
- En virksomhed har udarbejdet budgetter for de næste fem år med skattemæssige overskud, der præcist svarer til virksomhedens udskudte skatteaktiv, hvilket indikerer, at budgetterne kan være påvirket i en bestemt retning. Dette kan være aktuelt på trods af, at der ikke tidligere har været upålidelige budgetter.
- En virksomhed der er i opstartsfasen, og som forventer at kunne anvende et udskudt skatteaktiv fuldt ud i år fem. I en sådan situation er det meget svært at forudsige fremtiden, hvorfor revisor bør overveje om en budgetperiode på fem år er for usikker.

Det er dog vigtigt at huske på, at øvrige forhold hos de enkelte virksomheder kan medvirke til, at der ikke er en betydelig risiko i disse tilfælde, og modsat kan der godt være betydelig risiko, selvom ovenstående forhold ikke er relevante. En risikovurdering kræver, at man har et godt kendskab til den relevante virksomhed, som for eksempel om den relevante medarbejder har erfaring med at udarbejde budgetter og skøn, og om ledelsen har incitament til at påvirke regnskabet i en bestemt retning. Kun ved at have et godt kendskab til virksomheden, kan revisor vurdere om regnskabsposten indeholder normal eller betydelig risiko for fejlinformationer.

7.2.2 Revisionshandling

Som dokumentation på, at en virksomhed er i stand til at gøre brug af sit udskudte skatteaktiv, skal virksomheden være i stand til at dokumentere, at aktivet vil kunne anvendes til at nedbringe de fremtidige skattebetalinger. For at dokumentere det, er selskabet nødt til at vise, at de er i stand til at skabe skattepligtige overskud svarende til det udskudte skatteaktiv inden for en overskuelig fremtid.

Normal risiko

Den nemmeste måde at dokumentere fremtidige resultater, er ved, at ledelsen opstiller budgetter for virksomheden. For at vurdere rimeligheden af de budgetter, som ledelsen har udarbejdet, mener vi, at revisor bør udføre følgende handlinger, når der er tale om en normal risiko.

1. Indhente det af virksomheden udarbejdede budget, der dokumenterer, at virksomheden vil være i stand til at skabe skattepligtige resultater, hvori det indregnede skatteaktiv vil kunne udlignes.
Som det fremgik af Fondsrådets afgørelse for regnskabskontrollen af Spar Lolland A/S, så vurderede Fondsrådet, at budgetperioden ikke kan være længere end 5 år, da en budgettering herudover vil være forbundet med for stor usikkerhed. Derfor skal det indregnede skatteaktiv, kunne dokumenteres udnyttet indenfor en 5 årig periode.
2. Revision af de forudsætninger, som virksomheden har anvendt i budgetterne. Mængden af overbevisning, som revisor skal opnå for forudsætningerne afhænger af, om virksomheden for nyligt har været tabsgivende.
 - Hvis virksomheden har realiseret underskud i det aktuelle eller det foregående regnskabsår, skal revisor sikre sig, at der foreligger overbevisende dokumentation på de væsentligste forudsætninger, som virksomheden har gjort brug af i budgetterne. Når der skal opnås overbevisende dokumentation, skal forudsætningerne kunne dokumenteres som overvejende sandsynlige. Dette kan rent praktisk gøres ved at sikre, at forudsætningerne er i overensstemmelse med historiske data, eksperters udtalelser, generelle markedstendenser mv. alt efter, hvilke sammenligningsmuligheder, der er for den relevante forudsætning.
 - Hvis virksomheden ikke har været tabsgivende inden for de to seneste regnskabsperioder, skal revisor sikre sig, at forudsætningerne er rimelige. Dokumentation for at forudsætningerne er rimelige, betyder efter vores vurdering, at revisor skal revidere at forudsætningerne ikke afviger væsentligt fra mulige sammenligningsgrundlag.
3. Revisor bør undersøge virksomhedens realiserede tal for perioden mellem balancedagen og underskriftsdagen på regnskabet, hvor det eventuelt er muligt at opfange indikationer på, om virksomheden lever op til budgettet, som de har anvendt til dokumentation for indregningen. Dette kan gøres ved at indhente en råbalance eller perioderegnskab for perioden op til underskriftsdatoen og foretage en sammenholdelse med det budget, ledelsen har anvendt som grundlag for indregningen af det udskudte skatteaktiv. Hvis der er væsentlige afvigelser mellem budgettet og de

realiserede tal, er der indikation på, at budgetterne ikke er realistiske, og ledelsen skal komme med en begrundelse for, hvorfor budgettet fortsat er rimeligt.

Hvis virksomheden har etableret nogle forretningsgange og interne kontroller for budgetteringsprocessen, kan revisor teste om kontrollerne fungerer efter hensigten. Dette gøres ved at teste om kontrollen er designet til at afdække den identificerede risiko og om den er implementeret korrekt. Da risikoen for fejl skal afdækkes på den mest effektive og optimale måde, er det op til revisor at vurdere, om han ved at teste virksomhedens kontroller opnår en mere effektiv og optimal revisionsproces.

Ud over revisionen af budgettet/det regnskabsmæssige skøn skal revisor også kontrollere, at virksomheden har medtaget de oplysningskrav, som begrebsrammen foreskriver, at virksomheden skal medtage i sin årsrapport.

- Virksomheden skal medtage oplysningerne i henhold til IAS 12.79-88. Hvis de aflægges efter IFRS, er disse oplysninger krævet, hvor de i Årsregnskabsloven kan til vælges, men ej er et krav.
- Virksomheden skal i henhold til oplysningskravene i IAS 1 oplyse, om væsentlige usikkerheder forbundet med regnskabsmæssige skøn foretaget på balancedagen, som er forbundet med en betydelig risiko for at den i regnskabet indregnede værdi af aktiver eller forpligtelser vil blive reguleret væsentligt i de kommende regnskabsår.

Det er revisors opgave at kontrollere, at virksomheden medtager disse oplysninger korrekt, hvilket derfor også kræver en revisionshandling, der særskilt retter sig mod dette.

Betydelig risiko

Hvis revisor har vurderet, at der er betydelig risiko for fejl, vurderer vi, at der er behov for at revisor udfører nedenstående handlinger som supplement til de handlinger, vi har beskrevet under normal risiko.

1. Revisor skal undersøge om ledelsen har overvejet at anvende andre forudsætninger i forbindelse med opstillingen af budgettet, hvorfor de i givet fald har vurderet, at disse ikke var relevante i denne sammenhæng. Det er vigtigt, at revisor får en forståelse for, hvorfor de kasserede forudsætninger ikke er anvendt, så han sikrer sig, at det ikke blot skyldes, at de ville give et andet udfald end det som ledelsen var interesseret i. Denne handling kræver, at revisor selv overvejer nogle relevante forudsætninger, og at han konfronterer ledelsen med, hvorfor de ikke har gjort brug af disse.

2. Kræver nogle af de anvendte forudsætninger, at virksomheden aktivt skal foretage handlinger, for at disse forudsætninger vil udspille sig, skal revisor sikre sig, at ledelsen har til hensigt at udføre disse handlinger. Det kan for eksempel være, hvis virksomheden antager, at de via en massiv markedsføring vil få flere kunder, derved større omsætning og overskud, så bør revisor undersøge, om virksomheden har foretaget initiativer, der indikerer, at de rent faktisk vil gennemføre denne markedsføringskampagne.
3. Revisor skal som minimum foretage test af, om de af virksomheden etablerede interne kontroller er designet og implementeret korrekt. Det kan for eksempel være, at virksomheden løbende foretager sammenligning mellem realiserede tal og budgetter, og i den forbindelse opdaterer budgetterne til den efterfølgende periode i forhold til eventuelle identificerede afvigelser. Det er ledelsens opgave, at opfølgningen på budgetterne foretages korrekt i forhold til formålet om at opdage afvigelser på et tidligt stadie og få tilrettet de gældende budgetter hurtigst muligt, og revisors opgave er herunder at kontrollere dette.

Ved betydelige risici er det desuden et krav, at der sker test af implementerede relevante kontroller, hvorimod der er valgfrihed ved normale risici.

7.3 Revisors rapportering

Efter at revisor har foretaget revision af hele regnskabet, skal revisor foretage en rapportering til regnskabsbruger.

7.3.1 Rapportering til regnskabsbruger

Rapporteringen sker i form af revisors erklæring i regnskabet, hvor han i sin konklusion skriver, om han er enig i, at regnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling på balancedagen i overensstemmelse med den begrebsramme, som regnskabet er aflagt efter. Hvad revisor konkluderer i forhold til det retvisende billede, afhænger selvfølgelig af revisionens udfald. Hvis revisor igennem sine handlinger har opnået tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for indregningen og målingen af det udskudte skatteaktiv, vil dette betyde, at revisor kan konkludere, at regnskabet er retvisende, under forudsætning af at resten af revisionen ikke har givet anledning til bemærkninger. Såfremt ledelsen har foretaget væsentlige skøn i forbindelse med målingen af skatteaktivet, og regnskabsposten som helhed er væsentlig for regnskabet, så bør ledelsen beskrive disse usikkerheder i årsregnskabet og

ledelsesberetningen. Revisor kan ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko vælge at henvise til ledelsens omtale fra en supplerende oplysning vedr. forhold i regnskabet.

Nedenfor har vi givet et uddrag af, hvordan konklusionen i en revisionspåtegning kunne se ud, hvis revisor i forbindelse med revisionen har opnået tilstrækkelig med revisionsbevis for indregningen og målingen af et udskudt skatteaktiv. I dette tilfælde udgør det udskudte skatteaktiv en væsentlig post i regnskabet, og det er vurderet, at det ledelsesmæssige skøn er væsentligt, samt præget af væsentlig usikkerhed. Vi forudsætter i denne situation at ledelsen har medtaget oplysninger både i ledelsesberetningen og i årsregnskabets noter, der passende beskriver usikkerheden ved indregningen og målingen. Det er derfor relevant at medtage en supplerende oplysning omkring usikkerheden ved indregningen og målingen. Regnskabsbrugers opmærksomhed bliver derved henledt på skatteaktivet og usikkerheden ved indregningen om målingen.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2013 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2013 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Supplerende oplysninger vedrørende forhold i regnskabet

Uden at modificere vores konklusion skal vi henvise til ledelsens beskrivelse i note 2, hvoraf det fremgår, at indregningen af selskabets skatteaktiv med XXX kr. er underlagt usikkerhed ved indregning og måling, da indregningen afhænger af fremtidige begivenheder og strategiske tiltag for at kunne realisere skatteaktivet.

Herudover kan der opstå situationer, hvor revisor på baggrund af det opnåede revisionsbevis konkluderer, at regnskabet indeholder væsentlige fejl eller mangler, eller revisor ikke er i stand til at opnå tilstrækkelig og egnet revisionsbevis til at konkludere, at regnskabet er uden væsentlige fejl¹⁸. Revisor vil i begge disse tilfælde skulle tage forbehold i revisionspåtegningen, og dermed ske en modificering af konklusionen på årsregnskabet.

7.3.2 Rapportering til bestyrelsen

Kommunikation med den øverste ledelse, samt kommunikation om mangler i intern kontrol til den øverste ledelse og den daglige ledelse er beskrevet i henholdsvis ISA 260 og ISA 265.

¹⁸ Bekendtgørelse om godkendte revisorers erklæringer, §6.

Indeværende rapporteringseksempel afgrænses til udelukkende at omfatte rapportering af revisors holdning til betydelige kvalitative aspekter af virksomhedens regnskabsprincipper, i relation til de regnskabsmæssige skøn vedrørende udskudte skatteaktiver. Med andre ord forhold, der har væsentlig betydning for vurderingen af årsregnskabet.

Dette er forhold, som jf. ISA 260.16 skal rapporteres til den øverste ledelsesorgan.

Ved det øverste ledelsesorgan forstås de personer, der har ansvaret for at føre tilsyn med en virksomheds strategiske styring og forpligtelser i relation til at udvise ansvarlighed. Dette omfatter tilsyn med regnskabsaflæggelsen¹⁹. Den øverste ledelse vil altså typisk være bestyrelsen.

Hvis revisor mener, at der er forhold i regnskabet, der har væsentlig betydning for vurderingen af årsregnskabet, skal det rapporteres som et forhold i revisionsprotokollen²⁰, som er revisors kommunikationsmiddel over for selskabets øverste ledelsesorgan. Rapportering i revisionsprotokollen kan eksempelvis ske med følgende formulering:

Udskudt skat

Ved opgørelse af selskabets skattepligtige indkomst, herunder selskabets udskudte skat, opstår der et udskudt skatteaktiv pr. balancedagen. Dette sammensætter sig primært af fremførbare skattemæssige underskud fra i år Pr. 31. december 2013 udgør skatteaktivet xxx t.kr.

Vi har foretaget drøftelse med selskabets ledelse og gennemgang af dokumentation for aktivering af skatteaktivet, idet regnskabslovgivningen kræver overbevisende dokumentation for, at skatteaktivet forventes at kunne anvendes inden for en periode på op til 3-5 år efter balancedagen, hvis det skal kunne indregnes fuldt ud. Selskabets ledelse har fremlagt tilstrækkelig dokumentation for aktivering af det indregnede realiserbare beløb på xxx kr. baseret på budgetter for de kommende 3 år. Ledelsen forventer at udnytte skatteaktivet inden for denne 3-årige periode. Vi har tilsluttet os ledelsens vurdering baseret på vores revision.

¹⁹ ISA 260 – Communication with Those charged with Governance, §10

²⁰ Lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder (revisorloven), §20

7.4 Delkonklusion

Lovændringen har medført en trinvis nedsættelse af selskabsskatteprocenten, hvilket gør, at ledelsen i højere grad er nødsaget til at foretage nøjagtige skøn over anvendelsestidspunktet af især udskudte skatteaktiver, der hviler på fremførbare skattemæssige underskud.

Konsekvensen af de nedsatte selskabsskatteprocenter medfører derfor at revisor i højere grad er nødsaget til at kontrollere de af ledelsen udarbejdede budgetter og forudsætninger, der ligger til grund for indregningen og målingen af selskabets skatteaktiv, da det nu har større betydning om der er periodeforskydninger i budgettet.

8. Konklusion

Formålet med indeværende hovedopgave har været at belyse de regnskabs- og revisionsmæssige udfordringer og konsekvenser den ændrede selskabsskattelev har medført for selskaber og disses revisorer. Denne problemstilling har vi i hovedopgaven besvaret ved hjælp af en kombineret teoretisk og empirisk tilgang.

Vi redegjorde indledningsvist, i hovedopgavens kapitel 1, for hovedtrækkene i den ændrede selskabsskattelev, hvor selskabsskatteprocenten nedsættes trapevist fra 25% til 22% over en 3-årig periode. Vi konkluderede i den forlængelse, at virksomheder skal være opmærksomme herpå i forbindelse med beregning af udskudte skatteaktiver og -forpligtelser.

I forlængelse heraf valgte vi efterfølgende, i hovedopgavens kapitel 3, at redegøre for den regnskabsmæssige behandling af udskudte skatteaktiver og -forpligtelser i overensstemmelse med den internationale regnskabsstandard, IAS 12, og herunder vurdere, hvilken betydning lovændringen har for den regnskabsmæssige behandling. Den ændrede selskabsskatteprocent har medført både en række skærpede krav i relation til den regnskabsmæssige måling af udskudte skatteaktiver og -forpligtelser samt oplysningskrav. Herunder bør specielt kravet om måling af udskudte skatteaktiver og -forpligtelser til gældende satser nævnes, da dette er et forhold som komplicerer virksomhedernes beregninger. For at belyse kompleksiteten, har vi i hovedopgavens kapitel 4 valgt at udarbejde et praktisk eksempel på, hvordan en opgørelse af udskudte skatteaktiver og -forpligtelser kan ske i situationer med ændrede selskabsskatteprocenter samt belyse, hvilke overvejelser virksomheder skal gøre sig i denne forbindelse.

Udover regnskabsstandardens målingskrav, som er væsentligt i relation til den ændrede selskabsskatteprocent, bør de udvidede oplysningskrav nævnes. Regnskabsstandarden, IAS 12, stiller eksplicit krav om en række oplysninger, der skal medtages i virksomhedernes årsregnskaber i situationer, hvor den anvendte selskabsskatteprocent er ændret i forhold til det foregående år. Herunder konkluderede vi, at regnskabsstandardens oplysningskrav i IAS 12.79/80 og 12.81 er de væsentligste i relation til ændrede selskabsskatteprocenter, hvorfor vi ved den empiriske analyse ville analysere, hvorvidt de udvalgte virksomheder overholder disse. Herudover vurderedes regnskabsstandardens IAS 12.82 som værende et oplysningskrav, der er meget væsentligt, selvom det ikke udelukkende vedrører ændrede selskabsskatteprocenter. I forlængelse heraf kunne vi konstatere, at regnskabsstandarden stiller krav om, at virksomheder skal have overbevisende dokumentation for indregning af et skatteaktiv, såfremt dette overstiger den indregnede forpligtelse, samt hvis virksomheden for nyligt har været tabsgivende. Regnskabsstandardens uddyber ikke yderligere, hvad der menes med overbevisende dokumentation, hvorfor dette blev undersøgt nærmere i hovedopgavens kapitel 4. Her valgte vi at gennemgå to fondsrådsafgørelser, hvori den regnskabsmæssige behandling af udskudte skatteaktiver og -forpligtelser er blevet behandlet, hvorunder Fondsrådet beskrev deres vurdering af, hvornår der foreligger overbevisende dokumentation i en sådan situation.

På baggrund af den teoretiske redegørelse for den regnskabsmæssige behandling af udskudte skatteaktiver og -forpligtelser i relation til IAS 12, hvor vi vurderede, hvilke skærpede målings- og oplysningskrav den ændrede selskabsskatteprocent har medført, har vi i opgaven udarbejdet en empirisk analyse. Den empiriske analyse tog udgangspunkt i de seneste aflagte årsregnskaber for virksomhederne i C20-indekset, hvor målet var at analysere, hvorvidt disse virksomheder er bekendte med og overholder de skærpede målings- og oplysningskrav i overensstemmelse med IAS 12. Denne analyse resulterede i et meget bredt resultat, men generelt utilfredsstillende. Blot 2 af de 19 udvalgte virksomheder overholdt de målings- og oplysningskrav vi i analysen valgte at fokusere på (IAS 12.47, 12.79/80, 12.81, 12.82).

Generelt set kunne vi på baggrund af analysen konstatere, at den ændrede skatteprocent i gennemsnit har påvirket den enkelte virksomhed i C20-indekset med 63 mio.kr. (indtægt). Som følge heraf kunne vi samtidig konkludere, at en sådan en-gangs indtægt medfører en påvirkning på nøgletallet "Earnings Per Share (EPS)", som regnskabsbruger bør være opmærksom på. Specielt blandt nogle af de virksomheder, hvor effekten af den ændrede skatteprocent er større end 63 mio.kr. vil dette betyde, at nøgletallet, EPS, i det seneste årsregnskab er opgjort på baggrund af nogle forhold, som ikke er tilbagevendende. I denne forbindelse vil regnskabsbrugere med sikkerhed stille spørgsmålstejn ved forbedringen af nøgletallet i det

seneste årsregnskab, og samtidig undre sig over forringelsen i det næstkommende årsregnskab – medmindre virksomhederne vækster forholdsmæssigt mere end effekten fra den ændrede selskabskatteprocent.

På baggrund af det generelt utilfredsstillende resultat af den empiriske analyse, valgte vi at gennemgå IFRS-modelregnskaberne fra Deloitte, KPMP og PWC (EY offentliggør ikke IFRS-modelregnskab). Disse sammenholdte vi med regnskabsstandardens, IAS 12's bestemmelser vedrørende udskudte skatteaktiver og – forpligtelser. Sammenholdelsen viste også her et generelt utilfredsstillende resultat, hvor ingen af de gennemgåede modelregnskaber overholdt vores fortolkning af regnskabsstandardens. Vi var i denne forbindelse i dialog med Deloitte's faglige afdeling, som var enige i vores fortolkning, og derfor ville tilpasse disse forhold i den næstkommende opdatering af modelregnskabet. Eftersom at både revisionshusene og de af analysen omfattede virksomheder efter vores vurdering misfortolker regnskabsstandardens oplysningskrav, er det vores vurdering at detaljeringsgraden i standarden kunne være højere, for at forebygge den manglende overholdelse af oplysningskravene.

For at vurdere, hvilken rolle revisor har i relation til at forebygge og kontrollere virksomhedernes overholdelse af disse udvidede målings- og oplysningskrav, vurderede vi afslutningsvist den revisionsmæssige behandling af udskudte skatteaktiver. Herunder tog vi udgangspunkt i den internationale standard om revision, ISA 540, vedrørende regnskabsmæssige skøn, hvorfra vi udledte specifikke revisionshandlinger som revisor kan udføre med henblik på at få overbevisning for virksomhedernes overholdelse af regnskabsstandardens, IAS 12's bestemmelser for udskudte skatteaktiver og – forpligtelser. Vi vurderede i denne sammenhæng, at revisors handlinger i relation til de bagvedliggende budgetter, som værende blandt det væsentligste. Revisor skal sikre pålideligheden af disse budgetter, ved at foretage en række handlinger rettet mod eksempelvis budgetforudsætninger, historisk evne til at budgettere, mv. Det er derfor vores vurdering af lovændringen har medført at revisor i højere grad er nødsaget til at kontrollere, de af ledelsen udarbejdede budgetter, der ligger til grund for indregningen og målingen af den udskudte skat, da periodeforskydninger nu har indflydelse på målingen af aktivet/forpligtelsen.

9. Perspektivering

I forlængelse af hovedopgavens konklusion, vil vi her belyse nogle af de områder, som vi mener, kunne være interessante at undersøge nærmere, hvis det tids- og omfangsmæssigt var muligt.

I forbindelse med vores redegørelse for den regnskabsmæssige behandling af udskudte skatteaktiver og -forpligtelser kunne det eksempelvis have været interessant at analysere virksomheders muligheder for skatteoptimering, samt revisionsmæssige risici i denne forbindelse. Det er vores forestilling, at nogle virksomheder kunne være tilbøjelige til at lave tilsigtede "fejl" i opgørelser af udskudte skatteaktiver og -forpligtelser, med henblik på at få den bedst mulige regulering af disse, i forbindelse med den ændrede selskabsskatteprocent.

Yderligere kunne vi i redegørelsen konstatere, at regnskabsstandarder stiller krav om, at der ikke må ske diskontering af udskudte skatteaktiver og -forpligtelser. Dette er efter vores vurdering imod den grundlæggende økonomiske regel om betalingers tidsbetingede værdi.

Det ville i denne sammenhæng være interessant at analysere, i hvor høj grad en diskontering af udskudte skatteaktiver og -forpligtelser ville påvirke værdierne. Herunder vurdere, hvorvidt dette forhold kunne have indflydelse på regnskabets retvisende billede.

I forbindelse med vores vurdering af lovgivningens krav til revisors arbejde, kom vi blandt andet ind på risikovurdering i relation til revision af udskudte skatteaktiver.

En af de nævnte risici vedrørende udskudte skatteaktiver vedrørende regnskabsmanipulation og bias i forbindelse med udarbejde af budgetter. Det kunne i denne sammenhæng være interessant at gå i dybden med ISA 240 – "The Auditor's Responsibilities relating to Fraud in an Audit of Financial Statements", og herunder undersøge revisors ansvar i forbindelse med revision af risici for væsentlig fejlinformation som følge af besvigelser.

I forhold til revisors påtegning på årsregnskabet kunne det samtidig være interessant at analysere det paradoks, at revisorer kan afgive erklæringer med høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation, selvom en del af årsregnskabet (udskudte skatteaktiver og -forpligtelser) er opgjort på baggrund af fremadrettede finansielle oplysninger, hvorfor revisorer reelt set giver høj grad af sikkerhed på fremtidige begivenheder.

Herudover ville det eksempelvis være interessant at vurdere, hvorvidt den ændrede selskabsskatteprocent har indflydelse på virksomhedernes transfer pricing, samt om denne ændring giver anledning til overvejelser i relation til virksomhedernes transfer pricing dokumentation.

Kilder

Teori

- Penman, Stephen H., "Financial Statement Analysis and Security Valuation", fifth edition

Lovgivning

- LBK nr. 1253 af 1. november 2013, "Bekendtgørelse af årsregnskabsloven"
- Lov nr. 792 af 28. juni 2013, "Lov om ændring af selskabsskatteloven, lov om afgift af lønsum m.v., kulbrinteloven og forskellige andre love"
- Lov nr. 591 af 18. juni 2012, "Lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, skattekontrolloven, skatteforvaltningsloven og forskellige andre love"
- BEK nr. 385 af 17. april 2013, "Bekendtgørelse om godkendte revisoreres erklæringer"
- Lov nr. 468 af 17. juni 2008, "Lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder (revisorloven)"
- LBK nr. 1191 af 11. oktober 2007, "Bekendtgørelse af lov om skattemæssige afskrivninger (Afskrivningsloven)"

Standarder

- International Accounting Standards Committee: *International Accounting Standards (IAS) 1 – Presentation of Financial Statements*
- International Accounting Standards Committee: *International Accounting Standards (IAS) 12 – Income Taxes*
- International Accounting Standards Committee: *International Accounting Standards (IAS) 16 – Property, Plant and Equipment*
- International Accounting Standards Committee: *International Accounting Standards (IAS) 37 – Provisions, Contingent Liabilities and Contingent*
- International Auditing and Assurance Standards Board: *International Standards on Auditing (ISA) 540 – Auditing Accounting Estimates, Including Fair Value Accounting Estimates, and Related Disclosures*
- International Auditing and Assurance Standards Board: *International Standard on Auditing (ISA) 260 – Communication with Those charged with Governance*

Afgørelser

- Fondsrådsafgørelse af 22. oktober 2012 J.nr. 6245-0008, "Regnskabskontrollen af Spar Lolland A/S's årsrapport for 2011"
- Fondsrådsafgørelse af 4. september 2006, "Fondsrådets afgørelse om indregning og måling af udskudte skatteaktiver"

Årsrapporter

- A.P. Møller Mærsk årsrapport for 2013 – <http://investor.maersk.com/financials.cfm>
- Carlsberg årsrapport for 2013 – <http://www.carlsberggroup.com/investor/news/Documents/Carlsberg%20Group%20Annual%20Report%202013.pdf>
- Chr. Hansen Holding årsrapport for 2012/13 – http://files.shareholder.com/downloads/ABEA-5ZLYKP/0x0x698990/ab1ff4ea-938b-494d-91b1-4ababe621780/1213_Annual_Report.pdf
- Coloplast årsrapport for 2012/13 – http://www.coloplast.com/Documents/09_2013%20%C3%85rsrapport%202012-13.pdf
- Danske Bank årsrapport for 2013 – <http://www.danskebank.com/dk/ir/Documents/2013/Q4/Aarsrapport-2013-moderselskab.pdf>
- DSV årsrapport for 2013 – <http://www.dk.dsv.com/om-dsv/Presse>
- FLSmidth & Co årsrapport for 2013 – <http://hugin.info/2106/R/1761649/596529.pdf>
- Genmab årsrapport for 2013 – <http://ir.genmab.com/annuals.cfm>
- GN Store Nord årsrapport for 2013 – <https://www.google.dk/#q=gn%20store%20nord%20%C3%A5rsrapport%202013>
- Jyske Bank årsrapport for 2013 – <http://www.jyskebank.dk/ir/regnskaber>
- Nordea Bank årsrapport for 2013 – <http://www.nordea.com/Investor%2bRelations/Regnskaber/Lokale%2bregnskaber%2bDanmark/785062.html>
- Novo Nordisk årsrapport for 2013 – <http://www.novonordisk.com/investors/annual-report-2013/default.asp>
- Novozymes årsrapport for 2013 – <http://www.novozymes.com/en/investor/financial-reports/Pages/Annual-reports.aspx>
- Pandora A/S årsrapport for 2013 – <http://investor.en.pandora.net/annuals.cfm>
- TDC årsrapport for 2013 – <http://investor.tdc.dk/annuals.cfm?year=2013>
- Topdanmark årsrapport for 2013 – <http://inv.dk.topdanmark.com/results.cfm>
- Tryg årsrapport for 2013 – <http://tryg.com/dk/investor/bestil-rapporter/index.html>
- Vestas Wind Systments årsrapport for 2013 – <http://vestas.com/da/investor/~media/3c07b3f61b23425cac37f9622d7643f6.ashx>
- William Demant Holding årsrapport for 2013 – <http://www.demant.com/annuals.cfm?Year=2013>

Modelregnskaber

- Deloitte's IFRS modelregnskab - <http://www2.deloitte.com/dk/da/pages/audit/articles/Dansk-IFRS-Eksempelregnskab-2013.html>
- KPMG's IFRS modelregnskab - <http://www.kpmg.com/dk/da/nyheder-og-indsigt/nyhedsbreve-og-publikationer/publikationer/audit/ifrs/danske-illustrative-ifrs-regnskaber/sider/oversigt.aspx>
- PWC's IFRS modelregnskab - <http://www.pwc.dk/da/nyt/finance/regnskab/arsnyt2013-modelregnskaber.jhtml>